

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

Fakulta humanitních studií

Institut mezioborových studií Brno

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Brno 2010

Martin Boháč

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Institut mezioborových studií Brno

Historie a perspektivy věznice, v níž pracuji

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.

Vypracoval:

Martin Boháč

Brno 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Historie a perspektivy věznice, v níž pracuji“ zpracoval samostatně a použil jen literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce.

Elektronická i tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

Brno 18.4.2010

.....

Martin Boháč

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Miloslavu Jůzlovi, Ph.D. za dobré metodické vedení, zkušenosti z vězeňské praxe a užitečnou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce. Také bych rád poděkoval kamarádům, kamarádkám, kolegům a kolegyním za své rady a zkušenosti. Především pak své manželce Petře, synům Martinovi a Matějovi, za jejich podporu, kterou mi projevovali v mém studiu i při tvorbě bakalářské práce.

OBSAH

Úvod	2
1. Vývoj českého vězeňství a historie věznice Odolov	4
1.1 Vývoj českého vězeňství	4
1.2 Věznice Odolov – popis lokality	6
1.3 Historie těžby v Jestřebích horách a návaznost Odolova na věznici Žacléř	8
1.4 Vznik a vývoj odolovské věznice	9
1.5 Dílčí závěr	13
2. Současnost věznice Odolov	14
2.1 Vězeňská služba České republiky	14
2.2 Výkon trestu odnětí svobody	17
2.3 Koncepce rozvoje českého vězeňství	24
2.4 Stavy odsouzených a jejich ubytování	29
2.5 Program zacházení a vnitřní diferenciací	30
2.6 Dílčí závěr	35
3. Rozhovory se zaměstnanci oddělení výkonu trestu	36
3.1 Pamětník	36
3.2 Zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu	39
3.3 Speciální pedagog	40
3.4 Psycholožka	41
3.5. Vychovatel	43
3.6. Sociální pracovnice	44
3.7 Vrchní asistent inspektora dozorčí služby (dozorce OVT)	46

3.8 Dílčí závěr	48
Závěr	49
Resumé	51
Anotace	52
Seznam použité literatury	54
Seznam příloh	56

„Důležité je, aby každý člověk mohl být hrdý na práci, kterou vykonává“.

Lev Nikolajevič Tolstoj

Úvod

„Historie a perspektivy věznice, v níž pracuji“, tak zní téma této bakalářské práce. Tou věznicí, kde jsem já služebně zařazen téměř třináct let, je věznice Odolov. Toto téma mne zaujalo nejen z důvodů profesních, ale areál Odolova znám už od dětství, kdy zde ještě fungoval černouhelný důl a jako dominanta našeho okolí mne vždy fascinoval.

V první části práce chci popsat vývoj vězeňství v České republice. Dále pak vznik, okolí a nejzásadnější úpravy jimiž prošla. Stručně se také zmínit o věznici Žacléř, která byla v roce 1989 uzavřena a na kterou naše věznice navázala.

Ve druhé části, bych rád na začátku popsal úkoly a organizační strukturu Vězeňské služby České republiky jakožto provozovatele Odolova. Střed druhé části chci věnovat výkonu trestu odnětí svobody, jeho zásadám, typu věznic a umístování odsouzených. Krátce se také zastavit u zaměstnanců VS, jejich vzdělání a koncepce českého vězeňství do roku 2015. Na závěr druhého oddílu, z pozice studenta Sociální pedagogiky, popsat sociálně výchovnou práci především činnost reedukační a resocializační, což by mělo být náplní práce sociálního pedagoga.

Ve třetí, praktické části, se zaměřit na rozhovory se zaměstnanci věznice Odolov. Rozhovory vykonat především se zaměstnanci oddělení výkonu trestu, kde jsem vykonal odbornou praxi. Na začátek provést rozhovor s pamětníkem, který by nám mohl srovnat vězeňství před rokem 1989 a dnes. Postupně pak provést rozhovory s jednotlivými zaměstnanci na těchto funkcích: Zástupce vedoucího výkonu trestu, speciální pedagog, psycholog, sociální pracovník, vychovatel a dozorce. Formou volného rozhovoru zjistit jejich náplň práce a jejich zkušenosti s prací v tomto odvětví. Jejich názory a postřehy, dle mého názoru, nejlépe přiblíží sociální pedagogiku v praxi.

Cílem mé bakalářské práce je zachytit vězeňství v regionu žacléřsko- svatoňovické pánve a vytvořit jakousi kroniku věznice Odolov. Na základě rozhovorů se zaměstnanci zjistit úroveň služby v minulosti a dnes.

1. Vývoj českého vězeňství a historie věznic Odolov

1.1 Vývoj českého vězeňství

Vývoj vězeňství v Čechách můžeme datovat už od roku 906, kdy se rozpadla Velkomoravská říše, a počal vývoj českého státu pod vedením rodu Přemyslovců. Převládalo zvykové právo a soudnictví bylo v rukách vznikající šlechty a knížat. S příchodem Konstantina a Metoděje k nám proniká byzantské právo. Obvinění museli prokazovat svou nevinu, to jim stěžovalo mučení, které se hojně využívalo při výslechu. Středověké tresty byly zejména tělesné a většinou končily smrtí, i když byly tresty za méně závažné činy, které měli danou osobu spíše zostudit v očích spoluobčanů jako např. vsazení na pranýř. Za první předchůdce dnešního vězení můžeme považovat župní hrady a městská vězení, kde ale spíše odsouzcenci čekali na výkon rozsudku nebo zde byli umučeni, popřípadě umořeni hladem. Středověk se také vyznačoval čarodějnickými procesy, které se konaly ve 13. a 15. století za podpory papeže a při nichž se církev prostřednictvím tzv. inkvizičních soudů zbavovala nepohodlných lidí.

Koncem 17. a počátkem 18. století proniká do českých zemí francouzské osvícenství, jež přináší i humanizaci do vězeňství. Marie Terezie vydává nový trestní kodex, kde omezila ukládání trestu smrti a zrušila mučení. Její syn, Josef II., zrušil trest smrti a nahradil ho trestem doživotí. Podmínky v místech, kde byli tito vězni drženi, byly tak strašné, že odsouzcenci zemřeli do tří let. V roce 1823 byla v Praze založena Svatováclavská trestnice. Ta se dá považovat za první státní věznici, kde došlo k první výraznější diferenciaci vězňů.

Po roce 1848 bylo vězeňství plně zestátněno a jeho správy se ujímá ministerstvo spravedlnosti. Dochází k výstavbě sítě věznic. Vznikají tzv. justiční komplexy, tj. budova soudu spolu s boudovou vězení. Tato doba se vyznačuje pronikající snahou o nápravu odsouzených. V těchto snahách se vyznačoval vězeňský kaplan František Josef Řezáč. Vydal spis *„Vězeňství v posavadních způsobech svých s návrhem o zdárnějším*

trestání a polepšování zločinců“, kde popisuje tehdejší systém a možnosti nápravy trestanců a sám začal s jejich výukou.

V roce 1918 vzniká samostatná Československá republika. Spolu se vznikem republiky vzniká i nové moderní vězeňství. Důkladná diferenciací vězňů, jejich vzdělávání, zdravotní péče, kontrola výkonu trestu apod. Tento trend však zastavil příchod druhé světové války a obsazení Československa fašistickým Německem. Vězeňská zařízení (především pak pankrácká věznice) se staly místem, kde byli umísťováni lidé z důvodů rasových, politických nebo ti, kteří se znelíbili německým diktátorům. Tito pak byli buď popravováni, nebo posíláni do koncentračních táborů či na nucené práce.

Po konci II. světové války převzali moc v zemi komunisté a spolu s podporou Sovětského svazu vytvořili v naší zemi totalitní systém. Vězeňství se stalo prostředkem k vynucování státní moci. V 50 letech 20 století, bylo v zinscenovaných procesech mnoho tzv. „nepřátel lidu“ odsouzeno k trestu smrti nebo mnohaletému vězení. Pro tyto účely se také zřizovaly pracovní tábory, kde v nelidských podmínkách „nepřátelé národa“ pracovali a také často umírali.

Organizace spojených národů vydala v roce 1957 *„Standardní minimální pravidla pro zacházení s vězni“*. Tento dokument se promítl v *„Zákonu o výkonu trestu“* z roku 1965. Vzniká Sbor nápravné výchovy, jenž spadá pod Ministerstvo spravedlnosti a provádí výkon trestu odnětí svobody. Dochází k nové diferenciaci vězňů a zavedení nápravné výchovné práce s odsouzenými. Do vězeňství přichází řada odborníků z řad psychologů, pedagogů, kteří vnášejí do vězeňství nové přístupy k odsouzeným. V Praze vzniká v roce 1967 pod vedením doc. PhDr. Jiřího Čepeláka Výzkumný ústav penologický, kde tým odborníků zkoumá osobnost pachatele a metody jeho převýchovy. 80 léta jsou ve znamení normalizace po vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Jsou také ve znamení úpadku odbornosti v našem vězeňství. V roce 1980 byl zrušen penologický ústav a po podpisu Charty 77, nastal nový příliv politických vězňů.

Listopadové události v roce 1989 přináší pád totalitního systému a nástup demokracie. S tím přicházejí i zásadní změny v přístupu k vězněným osobám. Velké reformě vězeňství předchází kontroverzní amnestie prezidenta Václava Havla, kde z 23 tisíc vězňů zůstalo za zdi věznic pouze 6 tisíc odsouzených. V letech 1991 - 1992 byla vypracována koncepce rozvoje vězeňství v duchu Evropských vězeňských pravidel a následovala postupná humanizace vězeňství. 1. 1. 1993 vzniká Vězeňská služba České republiky (VSČR), byly upraveny zákony o výkonu trestu odnětí svobody a výkonu vazby. VSČR podléhá kontrole poslanecké sněmovny, Evropského výboru proti zabránění mučení (CPT), Výboru proti mučení při OSN (CAT).¹

Dnešní vězeňství je ve znamení zvyšování odbornosti zaměstnanců a nacházení nových metod přístupu a možné převýchovy odsouzených, aby jich co nejvíce vedlo po propuštění řádný život. Společnost se musí chránit před jednáním osob, které jí škodí a narušují. Není však v jejím zájmu se těmto osobám, které se provinily proti pravidlům, mstít tím, že je budeme ve vězení bezdůvodně šikanovat popř. využívat jako pracující stroje. Snad věznice už nikdy nebude místo kde budou umístěni lidé pro svoje názory, rasu či vyznání, jak tomu bylo mnohokrát v historii.

1.2 Věznice Odolov - popis lokality

Věznice Odolov se nachází v Podkrkonoší na hřebeni Jestřebích hor, v katastru obce Malé Svatoňovice nedaleko Trutnova, na místě bývalého uhelného dolu. Umístění věznice na hřebeni Jestřebích hor (místními nazývány Brendy), naskýtá krásný výhled do okolí, kde můžeme vidět panorama nedalekých Krkonoš s dominantou nejvyšší hory Sněžky, asi 20 km vzdálenou přehradu Rozkoš a v dálce pak pevnost Josefov, kterou nechala vybudovat Marie Terezie, město Hradec Králové a při dobré viditelnosti i Pardubice s blízkým hradem Kunětická hora. Věznice leží v pásmu opevnění budovaného v třicátých letech minulého století na obranu proti hitlerovskému Německu

¹ (Památník Pankrác příloha Českého vězeňství č. 4/1999)

a v okolí věznice se nechá navštívit několik betonových bunkrů, které spolky vojenské historie udržují a provádějí zde prohlídky pro zájemce tohoto období naší minulosti. Souběžně s oplocením objektu, vede hojně využívaná turistická cesta, která vede na vrchol Jestřebích hor Žaltman (739 m. n. m), kde místní turisté vybudovali rozhlednu a na nedaleké „paseky“, kde se nachází Jestřebí bouda, nabízející občerstvení a ubytování.

Odolov leží v katastru obce Malé Svatoňovice, kde se narodili bratři Čapkové a mají zde také svoje muzeum. Vyrůstali pak v nedaleké Úpici a místo, kde se narodili a vyrůstali, je ovlivnilo natolik, že se projevilo i v jejich díle např. v díle Devatero pohádek, ve Velké pohádce doktorské, vystupují doktoři z Úpice, Hronova, Hoříček, Kostelce, a také vodník z Havlovic.

Na úpatí Jestřebích hor, leží město Rtyně v Podkrkonoší. Toto v minulosti hornické městečko se proslavilo selskými bouřemi v roce 1775. Vůdcem selského guberna byl rtyňský rodák Antonín Nývlt Rychetský. Expozici o povstání sedláků najdeme v městském muzeu.

Kraji žacléřsko - svatoňovické pánve vévodí okresní město Trutnov, vstupní brána do Krkonoš. Trutnov se proslavil bitvou u Trutnova, kde se 27. června 1866 setkala prusko-rakouská vojska. V této bitvě, jako jediné v této válce, zvítězili Rakušané pod velením podmaršála Ludvíka Gablenze. O pár dní později dne 3. července však utrpěli drtivou porážku v bitvě u Hradce Králové. Bitvu nám dnes připomíná naučná stezka „ po stopách bitvy u Trutnova“, té vévodí pomník generála Gablenze s vyhlídkou na město Trutnov a panorama Krkonoš.

Odolovská věznice leží v krásném prostředí Jestřebích hor obklopená čistou přírodou s nádhernou vyhlídkou do dalekého okolí (příloha 1). Ponechám na čtenáři, jestli je vhodná přítomnost tohoto zařízení v lůně krásné přírody a romantického okolí, či ne. Pravda je taková, že pokud by areál bývalého dolu nevyužívala Věžeňská služba, jistě by zde zbylo vyrabované torzo důlního objektu, které by krásné okolí dolu hyzdilo několikanásobně víc, než věznice, která je v rámci možností udržovaná a upravovaná i ve své blízkém okolí.

1.3 Historie těžby v Jestřebích horách a návaznost Odolova na věznici Žacléř

Věznice Odolov patří mezi nejmladší věznice v ČR. Vznikla na místě bývalého dolu Zdeněk Nejedlý, který se začal budovat v roce 1975.

Historii těžby uhlí v Jestřebích horách nám přiblíží stará trutnovská kronika Šimona Hüttela, ve které se píše: „*dne 22. června 1590 se strhla velká bouře, která odkryla v Markoušovicích na úpatí Jestřebích hor uhelnou sloj, hned se našel podnikavec, který uhlí naložil na vůz a celý náklad prodal trutnovským kovářům*“. Systematicky se černé uhlí těžilo od roku 1634 a na přelomu 18. a 19. století byla hornickými pracemi rozfárána oblast od Markoušovic přes svatoňovickou oblast až po Hronov. Na konci 19. století tu vznikla Svatoňovická důlní společnost. V roce 1975 byl proveden geologický průzkum, vrty nepotvrdily uhelné sloje, které by bylo rentabilní těžít. Přesto již v té době vznikal na hřebeni Jestřebích hor důl Zdeněk Nejedlý, kde se těžilo kvalitní černé uhlí¹. Důl byl v roce 1990 pro nerentabilitu těžby uzavřen. Areál převzalo 1. 1. 1992 ministerstvo spravedlnosti i s přilehlými pozemky od Východočeských uhelných dolů.

Pokud zde chci hovořit o vzniku Odolovské věznice, nesmím opomenout věznici Žacléř, na kterou Odolov navazuje. Žacléř je malebné krkonošské město, které leží zhruba 15 km od Trutnova. Útvar SNV ČSR² byl zřízen v říjnu 1967 a v roce 1971 získal prvenství v soutěži útvarů³. V roce 1987 bylo ve věznici zaměstnáno 144 příslušníků a pracovně zařazeno bylo 487 odsouzených. V zápisu z komplexní prověrky, provedené příslušníky správy SNV, v květnu 1987 se čtenář mimo jiné dozví, že útvar až na některé malé nedostatky fungoval výborně, že zde pracovalo

¹ (<http://www.lideazeme.cz/clanek/v-krakonosove-zahrade>)

² (Útvar Sboru nápravné výchovy Československé republiky od roku 1992 Vězeňská služba České republiky (pozn. autora)

³ (Bezpečnost 1973)

z celkového počtu 144 nejvíce příslušníků do 40 let (80) a také se zde uvádí, kde byli odsouzení pracovně zařazeni. Z těch největších zaměstnavatelů bych uvedl: VUD Malé Svatoňovice 192 odsouzených, ZPA Trutnov 84 odsouzených, není nezajímavé, že 46 vězňů, odsouzených pro nedbalostní trestné činy, pracovalo na výstavbě zotavovny Přední Labská ve Špindlerově Mlýně, která je dodnes hojně využívána k rekreaci zaměstnanci Vězeňské služby i jejich rodinami.

Z nařízení ministerstva spravedlnosti byl útvar SNV ČSR Žacléř uzavřen ke dni 31. 12. 1989. V návrhu ke zrušení útvaru SNV Žacléř ze dne 26. 11. 1985 se uvádějí tyto důvody uzavření: *„Objekt útvaru je majetkem Východočeských uhelných dolů Malé Svatoňovice, nemá vlastní zdroj tepla ani kuchyňský objekt včetně jídelny (toto zajišťuje centrální kotelna v Žacléři a vývařovna VUD), zpracovaný geologický průzkum nepředpokládá další rozvoj těžební činnosti a ze strany VUD bude docházet k postupnému snižování bilance pracovního zařazení odsouzených postupně až k úplnému ukončení zaměstnávání“.*

Příslušníkům bylo nabídnuto zařazení do jiných věznic např.: Hradec Králové, Pardubice, Valdice, Liberec, Vinařice, anebo odchod do zálohy.

Odsouzení byli přemístěni do věznice Vinařice, kde jim byly vytvořeny ubytovací i pracovní podmínky.

1.4 Vznik a vývoj odolovské věznice

Dne 1. 1. 1992 vzniká věznice Odolov převodem majetku Východočeských uhelných dolů na ministerstvo spravedlnosti. Ihned po převzetí objektu započaly práce na demontáži důlních zařízení (Příloha 2) a výstavba vývařovny pro zaměstnance i odsouzené¹. Původní záměr při budování této věznice směřoval k vybudování specializovaného zařízení pro odsouzené muže trvale nepracující a výstavbě léčebny odsouzených s TBC.

¹ (české vězeňství 4 a 5/95)

V roce 1992 byla firmou Projekt Zlín a.s.², zpracována studie na projektové řešení přestavby věznice Odolov. Ve studii se navrhuje využití stávajících objektů a komunikací, ale také výstavba objektů nových (příloha 3). Nově měla být vystavěna léčebna pro 100 pacientů ve výkonu trestu s TBC, objekt minimal security pro 100 odsouzených pro nedbalostní trestné činy. Přestavěn měl být sociální blok na ubytovnu pro 300 vězňů s dozorem, dnešní garáže na tělocvičnu a střelnici a v místech dnešní kotelny měla stát výrobní hala. V budově bývalé rozvodny plánovali vývařovnu s jídelnou a sklady. Projekt také počítal s využitím objektů za věznicí, kde dodnes sídlí Báňská záchranná služba. Tam měl sídlit dopravní referát a psinec. V návrhu se také počítalo s plynofikací areálu. Plyn měl být přiveden 10 km dlouhým plynovodem. Okolo celé věznice byl plánován koridor, který se skládal z vnější 5 metrové a vnitřní 4 metrové betonové zdi. V rozích pak 4 strážní věže. Celý areál měla lemovat komunikace určená k ostraze a údržbě. Celá akce byla rozplánována na několik etap výstavby. Začít měla rekonstrukcí či demolicí stávajících zařízení, přes výstavbu objektů nových, až k rozsáhlým terénním úpravám a stavbě betonového koridoru.

Bohužel tato smělá akce skončila pouze ve stavu projektování. Na její realizaci se nikdy nenašly finanční prostředky. S přibývajícími problémy, které s sebou doba přinášela, upadl v zapomnění a dnes je uložen na stavebním oddělení věznice. Je zajímavé nahlédnout do tohoto projektu a představit si jaká jsme to mohla být moderní věznice.

Přesto, že nebyla realizována celková přestavba areálu, prošla věznice několika rozsáhlými a nákladnými rekonstrukcemi. Koncem února 1993 nastoupili do výkonu trestu první odsouzení. Počáteční kapacita dostačovala pro 48 osob. V srpnu 1993 započala přestavba druhého křídla tzv. sociálního bloku na ubytovny pro odsouzené. V roce 1995 byla již kapacita věznice 165 míst pro odsouzené s dozorem a dohledem¹. Celková oprava sociálního zařízení na ubytovnách vězňů byla provedena roku 2000.

² (projekt S-projekt Zlín/Zlín 1992)

¹(oddělení s dohledem bylo o rok později zrušeno a opětovně zavedeno v roce 2007 (pozn.autora))

Rok 2001 byl ve znamení častých útěků odsouzených z málo zabezpečeného areálu. Na tento popud byl nově vytvořen koridor z dalšího pásu oplocení, dále byly vystavěny dvě strážní věže. První byla umístěna u skladiště uhlí a druhá na střeše ventilátorovny. Příslušníci strážní a zásahové hlídky odtud měli dobrý přehled téměř o celém areálu. Vítaným zvýšením zabezpečení věznice bylo vybudování signálně zabezpečovací techniky po obvodu věznice ve formě mikrovlnných bariér, jejichž narušení vyvolalo poplach na operačním středisku.

Z důvodu vysokých pokut, které věznice musela platit za provoz hnědouhelné kotelny, byl spuštěn projekt ekologizace kotelny (příloha 4). Ten spočíval ve výměně stávajícího hlavního kotle za nový. Tato finančně velmi náročná akce (náklady přesahovaly 10 mil.) vedla k zařazení odolovského komína z velkého zdroje znečištění do středního. Tím samozřejmě ke snížení emisních pokut a spotřebě hnědého uhlí.

Nedostatek prostor, kde by mohly probíhat volnočasové a resocializační aktivity odsouzených, vedl roku 2003 k přestavbě části budovy rozvodny v místech, kde byly ještě za dolů umístěny transformátory. Demolici patek po transformátorech, zednické a pomocné práce vykonávali odsouzení formou pracovní terapie. Výsledkem jejich práce vzniklo v této budově několik místností pro volnočasové aktivity odsouzených. Mezi ně patří dřevodelářská dílna, hudební a počítačový kroužek. Dále zde vznikly dva intendantní sklady a tělocvična, kterou využívají jak příslušníci věznice k výcviku, tak i odsouzení ke sportovním aktivitám (příloha 5).

Rostoucí počty odsouzených, kteří měli nastoupit do výkonu trestu, vedly k další nákladné a dosti zásadní rekonstrukci a to rekonstrukci sociálního bloku (příloha 6). Na rozšíření ubytovací kapacity byly využity prostory bývalých řetízkových šaten. Spolu s rozšířením ubytoven, byly provedeny opravy stávajících sociálních zařízení. Přestavba začala v roce 2004 rozšířením oddělení B2. Pokračovala výstavbou výstupního oddělení v roce 2005 a v roce 2006 byla zakončena rozšířením ubytovací kapacity na oddělení B1. Výsledkem bylo navýšení počtu míst pro odsouzené na současných 300.

V souvislosti s rozšířením ubytovací kapacity věznice vyvstal problém s prováděním návštěv. Proto se vedení věznice rozhodlo pro přestavbu stávající návštěvní budovy. Přestavba začala na podzim 2006 její částečnou demolicí. Na jejích základech byla v průběhu roku 2007 vystavěna budova nová (příloha 7). Přízemí budovy dnes slouží k návštěvám odsouzených s volným pohybem. Podkroví je určeno pro odsouzené bez volného pohybu, najdeme zde také kancelář pro zaměstnance věznice provádějícího dozor nad průběhem návštěv a místnost pro nadstandardní návštěvy. V obou podlažích bylo také nově zbudováno sociální zařízení, které bychom tu dřív hledali marně. Výstavbou nové budovy se vysoce zvýšil standart prováděných návštěv.

V roce 2007 byla provedena doposud poslední nákladná akce, která se týkala zvýšení bezpečnosti věznice. Sociální blok, kde jsou ubytováni odsouzení „obehnal“ nový šestimetrový plot, na jehož vrcholu byl připevněn žiletkový drát (tzv. bruno válce). Na okna budovy se umístili mříže a na všechny vchody do budovy odolné katry. Tyto stavebně technické prostředky doplnili prostředky signálně zabezpečovací a to ve formě nových kamer, elektronického zabezpečení vchodových dveří, branek a katrů. Vrcholem modernizace signálně zabezpečovacích prostředků byla obnova operačního střediska.

Samozřejmě, že jsem při popisu vývoje Odolova nepopsal mnoho dalších akcí, které svým rozsahem nebyly tak zásadní a přesto neméně důležité. Zde bych rád připomenul výstavbu nové kanceláře dozorců (2007), výměna rozvodů tepla (2008), výstavba zdravotního oddělení v budově sociálního bloku (2009). Stále se také provádí mnoho údržbářských prací na stávajících budovách a zařízeních.

V současnosti vývoj počtu odsouzených opět vyvolává diskuse nad rozšířením kapacity ubytovny vězňů. To je na Odolově sice možné, ale na další rozšíření by musela navazovat přestavba kuchyňského bloku, jehož kapacita je dnes na hranici svých možností. Jsou zde i návrhy na výstavbu specializovaného oddělení pro výkon trestu drogově závislých. Vše je samozřejmě limitováno finančními prostředky, které jsou přiděleny ministerstvem spravedlnosti ze svého, potažmo státního rozpočtu. V době, kdy na nás dolehla světová ekonomická krize, je získání prostředků velmi problematické, ne - li nemyslitelné.

Je jistě mnoho co by se dalo zlepšit, zmodernizovat či vystavět v odolovské věznici, osobně si myslím, že za sedmnáct let bylo při složitém získávání finančních prostředků, které se skloňuje ve všech pádech, vykonáno mnoho a dnes jsme moderní fungující věznicí.

1.5 Dílčí závěr

V první části jsem se krátce zaměřil na vývoj vězeňství v naší zemi od rozpadu Velkomoravské říše po současnost a na historii a vývoj věznice Odolov. Cílem bylo nastínit nejdůležitější etapy vývoje vězeňství. Stručně popsat vznik odolovské věznice a nejbližší města a obce spolu s jejich nejnámější historií.

Krátce jsem zde také popsal historii těžby uhlí, která zásadně poznamenala celé trutnovsko. S tím souvisí i věznice Žacléř, která vznikla v tomto regionu především díky dobývání uhlí a na jejíž uzavření navazovalo otevření Odolova.

Ke konci prvního oddílu jsem popsal rozvoj naší věznice. Smělé plány ze začátku a důležité akce, které změnilly věznici do dnešní podoby.

2. Současnost věznice Odolov

2.1 Vězeňská služba České republiky

V předešlé části této práce jsem popsal okolí, vznik a vývoj Odolovské věznice. Považuji však za nutné, dříve než začnu s popisem současnosti, zmapovat činnost Vězeňské služby a hlavní zásady výkonu trestu odnětí svobody, aby čtenář (především čtenář laik) získal ucelený svazek informací k danému tématu.

Vězeňská služba České republiky je ozbrojeným bezpečnostním sborem. Zajišťuje výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a výkon zabezpečovací detence. Také zajišťuje pořádek a bezpečnost při výkonu soudnictví a správě soudů, při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti.

Věznice zřizuje a zrušuje ministr spravedlnosti a jejich správu vykonává Vězeňská služba České republiky, která plní tyto úkoly:

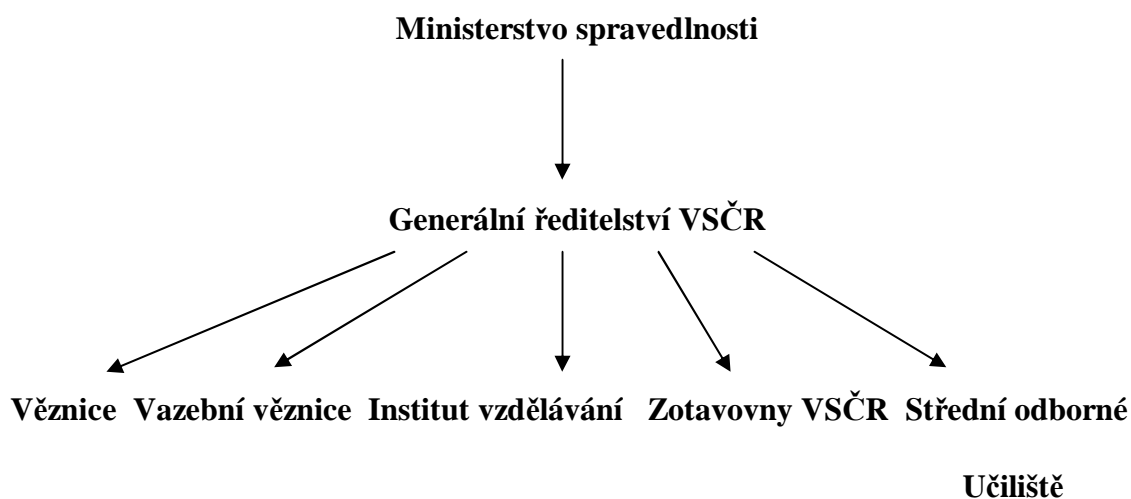
- Ø Spravuje a střeží vazební věznice a věznice a odpovídá za dodržování zákonem stanovených podmínek výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody.
- Ø Spravuje a střeží ústavy pro výkon zabezpečovací detence.
- Ø Střeží, předvádí a eskortuje osoby ve výkonu vazby, ve výkonu zabezpečovací detence a ve výkonu trestu.
- Ø Prostřednictvím programu zacházení soustavně působí na osoby ve výkonu trestu a obdobně i na některé osoby ve výkonu vazby s cílem vytvořit předpoklady pro jejich řádný způsob života po propuštění.
- Ø Provádí průzkum v oboru penologie a využívá jeho výsledky a vědecké poznatky při výkonu vazby a při výkonu trestu.

- Ø Zajišťuje pořádek a bezpečnost v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstva spravedlnosti a v jiných místech jejich činnosti. Zajišťuje pořádek a bezpečnost při výkonu pravomoci soudů.
- Ø Vytváří podmínky pro pracovní a jinou účelovou činnost osob ve výkonu vazby, zabezpečovací detence a výkonu trestu.
- Ø Provozuje hospodářskou činnost za účelem zaměstnávání osob ve výkonu trestu, popř. vazby.
- Ø Vede evidenci osob ve výkonu vazby, zabezpečovací detence a trestu na území České republiky.
- Ø Plní úkoly, které pro ni vyplývají z mezinárodních smluv.
- Ø Zabezpečuje vzdělávání zaměstnanců Vězeňské služby jakož i vzdělávání osob ve výkonu vazby a trestu.
- Ø Poskytuje zdravotní péči zaměstnancům a osobám ve výkonu vazby, zabezpečovací detence a trestu, v případě potřeby zabezpečuje specializovanou zdravotní péči i mimo vězeňských zdravotních zařízení.
- Ø Vyšetřuje trestnou činnost zaměstnanců a ve spolupráci s Policií České republiky se podílí na předcházení a odhalování trestné činnosti osob ve výkonu vazby, detence a trestu.
- Ø Vězeňská služba plní i další úkoly podle zvláštních předpisů.¹

Ministr spravedlnosti řídí Vězeňskou službu prostřednictvím generálního ředitele, jehož jmenuje a odvolává. Základní organizační jednotky zřizuje a ruší ministr. V čele těchto jednotek stojí ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel.

¹ (zákon č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky)

Organizační struktura Vězeňské služby ČR

Generální ředitelství

Je odborným orgánem pro řízení a kontrolu VSČR. Svou činností vytváří předpoklady pro kvalitní plnění úkolů organizačních článků.

Věznice

Zajišťují plnění účelu výkonu trestu odnětí svobody v souladu se zákonem č.169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody.

Vazební věznice

Zajišťují plnění účelu vazby v souladu se zákonem 293/1993 Sb., o výkonu vazby.

Institut vzdělávání VSČR

Je resortní vzdělávací zařízení s celorepublikovou působností. V souladu s koncepcí vzdělávání a Programem celoživotního vzdělávání zabezpečuje, aby příslušníci a občanští zaměstnanci byli náležitě vycvičeni a vyškoleni pro výkon služby nebo práce.

Zotavovny VSČR

Jsou rehabilitačními a rekreačními zařízeními, pro příslušníky a zaměstnance VSČR.

Střední odborná učiliště

Zabývají se vzděláváním osob ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody.¹

2.2 Výkon trestu odnětí svobody

Výkon trestu odnětí svobody upravuje zákon č.169/1999 Sb. O výkonu trestu odnětí svobody (ZVTOS) a vyhláška ministra spravedlnosti č.345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (ŘVTOS).

Typy věznic

Výkon trestu se vykonává ve věznicích. Věznice ČR se člení dle způsobu vnějšího střežení a zajištění bezpečnosti do čtyř základních typů a to

A- s dohledem

B- s dozorem

C- s ostrahou

D- se zvýšenou ostrahou

¹ (Sochůrek, J.,Kapitoly z penologie II, 2007, str.7)

Věznice typu A- s dohledem

Do tohoto typu věznice jsou obvykle soudem zařazeni odsouzení, kterým byl uložen trest za trestný čin spáchaný z nedbalosti a kteří dosud nebyli ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin. Odsouzení se pohybují v prostorách věznice bez omezení a bez doprovodu zaměstnance, pracují zpravidla mimo věznici. Návštěvy se uskutečňují zpravidla bez dozoru zaměstnance VS a jednou za dva týdny může ředitel věznice odsouzenému povolit dočasně opustit věznici až na 24 hodin.

Věznice typu B- s dozorem

Do tohoto typu věznice zařazuje soud zpravidla odsouzené, kterým byl uložen trest za trestný čin spáchaný z nedbalosti a který již byl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin, nebo pachatele, kterému byl uložen trest za úmyslný trestný čin ve výměře nepřevyšující dva roky a který doposud nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin. Odsouzení se v prostorách věznice pohybují organizovaně zpravidla pod dozorem zaměstnance VS. Pracují mimo věznici na nestřežených pracovištích, zaměstnanec VS provádí pouze namátkovou kontrolu. V mimopracovní době mohou vybraní odsouzení navštívit mimo věznici kulturní, sportovní, osvětové akce nebo bohoslužby, vždy však v doprovodu zaměstnance VS. Návštěvy se konají bez dohledu zaměstnance VS, jednou za měsíc může ředitel povolit odsouzenému opustit věznici až na 24 hodin.

Věznice typu C- s ostrahou

Do této věznice jsou zařazováni odsouzení, kterým byl trest uložen za úmyslný trestný čin a nejsou zároveň splněny podmínky pro umístění do věznice s dozorem nebo se zvýšenou ostrahou, a pachatele, který byl odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti a nebyl zařazen do výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dohledem nebo dozorem. Odsouzení se v prostorách věznice pohybují organizovaně pod dohledem zaměstnance VS. Výjimečně jim může být ředitelem povolen po věznici pohyb bez dozoru zaměstnance v rámci plnění pracovních úkolů. Odsouzení pracují zpravidla na pracovištích umístěných uvnitř věznice nebo na střežených pracovištích vně věznice. Akce mimo věznici se organizují vždy pod dohledem zaměstnance VS, a

to pro odsouzené umístěné ve výstupním oddělení. Návštěvy se uskutečňují pod dohledem zaměstnance. Ředitel může povolit jednou za dva měsíce opustit odsouzenému věznici až na 24 hodin.

Věznice D- se zvýšenou ostrahou

Do té soud zařadí odsouzeného, kterému byl uložen trest odnětí svobody na doživotí, kterému byl uložen trest jako zvlášť nebezpečnému recidivistovi, kterému byl uložen za zvlášť závažný čin uložen trest ve výměře nejméně osmi let, nebo který byl odsouzen za úmyslný trestný čin a v posledních pěti letech uprchl z vazby nebo z výkonu trestu. Po věznici se odsouzení pohybují výhradně pod dozorem příslušníka VS. Jsou uzamykáni na celách, pracují pouze na střežených pracovištích uvnitř věznice nebo přímo na celách. Odsouzeným se nepovoluje volný pohyb po věznici, a to ani při plnění pracovních úkolů. Návštěvy se uskutečňují pod dohledem příslušníka VS.

V některých věznicích existují specializovaná oddělení pro výkon trestu specifických skupin vězňů (vězeňské nemocnice, pro drogově závislé apod.).¹

Odolov je určen pro odsouzené, zařazené k výkonu trestu do věznice s dozorem a od roku 2007 i s dohledem. O tom, do jakého typu věznice bude odsouzený zařazen rozhoduje soud. O umístění odsouzených do jednotlivých věznic rozhoduje generální ředitelství Vězeňské služby.

Umíst'ování odsouzených

Umíst'ování stanoví ZVTOS kde se píše „odděleně se umisťují odsouzení muži od odsouzených žen a dále zpravidla odsouzení“ :

- a) mladiství od dospělých,
- b) recidivisté od odsouzených, kteří jsou ve výkonu trestu poprvé,

¹ (Sochůrek, J., Kapitoly z penologie II, 2007, str. 37 a dále)

- c) za úmyslně spáchané trestné činy od odsouzených za trestné činy z nedbalosti,
- d) trvale pracovní nezařaditelní,
- e) s poruchami chování a poruchami duševními,
- f) s uloženým ochranným léčením a zabezpečovací detencí.

Podrobnější diferenciací rozvádí Řád výkonu trestu odnětí svobody a Vnitřní řád věznice.

Zásady výkonu trestu

Zásady výkonu trestu v České republice vycházejí z Evropských vězeňských pravidel a ze zákona o výkonu trestu.

Evropská vězeňská pravidla (EVP) respektují Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězňnými.

Základní principy EVP¹

1. Se všemi osobami zbavenými svobody bude zacházeno tak, aby byla respektována jejich lidská práva.
2. Osobám zbaveným svobody budou ponechána veškerá práva, která jim nebyla zákonně odňata uložením výkonu trestu nebo vazby.
3. Omezení ukládaná osobám zbaveným svobody budou v nezbytně minimálním rozsahu a úměrná legitimnímu účelu, pro který byla uložena.

¹ (Příloha časopisu České vězeňství č.1/2006)

4. Vězeňské podmínky, které porušují lidská práva vězňů, nelze ospravedlnit nedostatkem prostředků.
5. Život ve vězení se musí co možná nejvíce přibližovat pozitivním aspektům života na svobodě.
6. Výkon trestu bude zajišťován tak, aby umožnil osobám zbaveným svobody jejich opětné začlenění do svobodné společnosti.
7. Je nutno podporovat spolupráci s externími sociálními službami a co možná nejvíce i zapojení občanských sdružení do vězeňského života.
8. Vězeňští pracovníci vykonávají důležitou veřejnou službu a jejich přijímání, zaškolení i pracovní podmínky jim musí umožnit udržování vysoké úrovně jejich péče o uvězněné osoby.
9. Ve všech věznicích musí probíhat pravidelné státní inspekce a nezávislé kontroly.

Hlavní zásady trestu, které upravuje ZVTOS

1. Trest může být vykonáván jen takovým způsobem, který respektuje důstojnost osobnosti odsouzeného a omezuje škodlivé účinky zbavení svobody tím však nesmí být ohrožena potřeba ochrany společnosti.
2. S odsouzeným ve výkonu trestu se musí jednat tak, aby bylo zachováno jejich zdraví, a pokud to doba výkonu trestu umožní, podporovaly se takové postoje a dovednosti, které odsouzeným pomohou k návratu do společnosti a umožní vést po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem.

Považoval jsem za nutné uvést základní principy a zásady, ze kterých vychází naše vězeňství. Stále se jako zaměstnanec setkávám s názory laické veřejnosti, ovlivněné filmy a médii, jako jsou tyto: „*máte je tam pořádně řezat obuškem*“, „*nechal bych je o chlebu a vodě*“, „*mají se tam jak na pionýrském táboře*“. Příslušník VSČR je pak stále jejich očima jen „BACHAŘ“, který na potkání mlátí vězně obuškem. Naše práce je stále tabuizovaná. Myslím, že by si lidé měli uvědomit, že doba politických lágrů je dávno za námi. Vězeňská služba je dnes na velmi vysoké profesní úrovni. Není snadné vstoupit do jejich řad. Mnoho zájemců neprojde sítím psychických, zdravotních či fyzických testů, takže je velmi vysoká záruka, že ti, co prošli, mají co nabídnout. Vězeňská služba podporuje zaměstnance, kteří si chtějí zvýšit kvalifikaci v kurzech celoživotního vzdělávání zaměstnanců VSČR, nebo podporou na všech stupních vzdělání. To se projevuje poklesem zaměstnanců se základním nebo středním vzděláním, ale také zvyšujícím se počtem zaměstnanců s maturitou popřípadě vysokoškolským vzděláním. Vývoj vzrůstající vzdělanosti vězeňského personálu si můžeme porovnat v následující tabulce:

Rok	Základní	Střední	Střední s maturitou	Vyšší odborné	Bakalář	Magistr	Celkem
2000	137	2467	6637	19	308	958	10526
2001	124	2209	6980	27	298	1009	10647
2002	117	1978	7066	37	342	1055	10595
2003	109	1783	7316	48	388	1081	10725
2004	94	1528	7366	70	443	1112	10613
2005	80	1298	7412	84	488	1112	10474
2006	61	1083	7640	103	590	1214	10691
2007	53	916	7526	103	670	1237	10505
2008	39	730	7551	112	718	1304	10454

Z hlediska profesního složení bylo v roce 2008 zařazeno 1150 zaměstnanců ve vzdělávacích nebo výchovných funkcích (např. vychovatel, speciální pedagog), což z celkového počtu 10454 osob představuje 11 %. V administrativních funkcích bylo zaměstnáno 13,1 % zaměstnanců. Na služebních místech (strážný, včetně justiční strážže) bylo zařazeno 4225 příslušníků což je 40,42% a v dozorcí službě bylo ustanoveno 1893 příslušníků, tj. 18,11 %.¹

Z uvedených dat lze usuzovat, že úroveň kvalifikace a vzdělanosti bude i nadále vzrůstat. Dle mého názoru je už dnešní stav na tak vysoké úrovni, že by si zaměstnanci resortu zasloužili více respektu z řad veřejnosti. Především by mělo být prolomeno tabu vězeňství. Vrcholový management by měl více spolupracovat s médii, poukazovat na klady a náročnost našeho zaměstnání. Jsem si jistý, že tu takový trend z pozice našeho vyššího vedení je, ale přesvědčit média, které vždy zahltní veřejnost jen negativními kauzami, je jistě úkol nesnadný. Věřím však, že pokud si snad bude čtenář číst tuto práci za několik let, bude se nazírat na naši profesi v lepším světle.

¹ (www.vscr.cz)

2.3 Koncepce rozvoje českého vězeňství

Vězeňství v České republice nastoupilo v roce 1989 cestu radikální transformace.¹ Teoretický základ této transformace tvořila „*Koncepce českého vězeňství*“ z roku 1991, která se inspirovala především zahraničními vězeňskými systémy. Tuto nahradila v roce 2005 „*Koncepce českého vězeňství do roku 2015*“, kterou bych na tomto místě stručně rozvedl.

Koncepce českého vězeňství do roku 2015 se skládá z úvodu, sedmi částí a závěru.

- Ø **Úvod:** koncepce se zaměřuje na její účel a cíl. Cílem je reagovat na nové podmínky a souvislosti, v nichž se české vězeňství nachází a naznačit směr a priority našeho vězeňského systému. Druhý bod úvodní části se věnuje pramenům a východiskům koncepce. Jako prameny jsou zde uvedeny:
- a) Doporučení rady Evropy - není třeba hledat si svou vlastní „českou cestu“, ale je dobré se držet doporučení „*Výboru ministrů rady Evropy*“.
 - b) Legislativní rámec - v rámci koncepce je třeba počítat se změnami některých zákonů.
 - c) Penologický výzkum - české vězeňství nedisponuje řádným výzkumem v oboru penologie, proto je proto nutné vycházet z vlastní praxe a zahraničních zkušeností.
 - d) Současná úroveň systému - hodnocením systému je každoroční „*Zpráva pro vládu České republiky*“ a „*Výroční zpráva Vězeňské služby ČR*“.
 - e) Prognózy - základem pro pochopení budoucího vývoje je studium zahraničních, především evropských zkušeností.

¹ (Koncepce rozvoje Českého vězeňství do roku 2015, Praha, 2005)

Ø 1. část: Filozofie trestu a základní cíle

1.1 Filozofie výkonu trestu odnětí svobody- zde se hovoří o změnách evropského vězeňství, účinnosti a funkci trestu. Trest by měl nejen chránit společnost a být jakýmsi „zadostiučiněním“ pro poškozeného, ale měl by mít především funkci převýchovnou, aby co nejvíce osob po propuštění vedlo řádný život.

1.2 Základní programové prohlášení- zde jsou základní principy, na nichž funguje VSČR.

1.3 Základní principy- základní jednání přístupu k vězněným osobám vycházející především z „*Listiny základních práv a svobod*“.

1.4 Strategické cíle- zde jsou uvedeny základní cíle pro příští desetiletí. Stanovení nové bezpečnostní doktríny, nově diagnostikovat a umísťovat odsouzené, zintenzivnit spolupráci s Probační a mediační službou ČR, změnit strukturu věznic na tři typy, zlepšit zaměstnávání odsouzených, modernizace a výstavba vězeňských zařízení, spolupracovat s veřejností, vyřešit vězeňské zdravotnictví.

Ø 2. část: Bezpečnost

2.1 Současný stav- popisuje současný stav jako stabilizovaný je zde problém stáří prostředků sloužících k zajištění bezpečnosti a nutnost změny některých bezpečnostních standardů.

2.2 Bezpečnostní doktrína - základní tezí je, že pouze v bezpečných věznicích lze provádět kvalitní programy zacházení a práci zaměstnanců. Vězeňský bezpečnostní systém dělí na vnější a vnitřní.

2.3 Vězeňská stráž- změny v pojetí střežení, zlepšit technické zabezpečení objektů. Zjednodušit a zkvalitnit eskorty odsouzených.

2.4 Justiční stráž- zjednodušit organizační strukturu justiční stráže, prověřit možnost zajištění justičních budov soukromou bezpečnostní službou.

Ø 3. část: Výkon vazby

3.1 Současný stav- je hodnocen velmi negativně a srovnáván se situací před rokem 1989.

3.2. Změna způsobu výkonu vazby- zlepšit hygienické a ubytovací standardy obviněných, budovat společenské prostory kde mohou trávit obvinění čas mimo celu, vytvářet podmínky pro honorovanou pracovní činnost, vytvářet podmínky pro preventivně-výchovné a vzdělávací programy.

Ø 4. část: Výkon trestu odnětí svobody

4.1 Současný stav- je hodnocen dobře oproti výkonu vazby, především vznik specializovaných oddělení a programy zacházení. Kladně je také hodnocena duchovní služba. Jako velký problém. je zde uvedeno zneužívání drog. Je zde také definována nutnost zajištění zabezpečovací detence vězeňskou službou. Je zde také vyjádřena potřeba zvýšit vzdělávání odsouzených na všech úrovních a zvýšení ubytovací kapacity věznic.

4.2 Klasifikace odsouzených- změnit klasifikaci, diferenciaci a zařazování odsouzených, především zajištění úpravy zákonných nařízení, které tuto problematiku upravují, pracovat podrobnou metodiku hodnocení rizik a potřeb ve spolupráci s Probační a mediační službou, spolu s vycvičením personálu.

4.3 Program zacházení- rozšířit programy zacházení o problémy spojené s rasismem, domácím násilím, xenofobií apod. Spolu s Probační a mediační službou vytvořit programy pokrývající programy před a po propuštění.

4.4 Další úkoly- vylepšování architektury věznic a plánovat výstavbu nových, zřizovat další specializovaná oddělení.

Ø 5. část: Zdravotnictví

5.1 Současný stav- vězeňské zdravotnictví poskytuje pouze základní zdravotní servis a lze předpokládat, že díky transformaci českého zdravotnictví stávající systém poskytování zdravotní péče ve věznicích nebude možné udržet.

5.2 Transformace vězeňského zdravotnictví- především zajistit plynulý průběh transformace bez újmy na kvalitě poskytované péče, vytvořit předpoklady, aby odpovědnost za poskytování zdravotní péče odsouzeným neslo veřejné zdravotnictví.

Ø 6. část: Organizace, řízení a vztahy s veřejností

6.1 Organizace a řízení- zpracovat analýzu zabývající se centralizací a lepším využitím některých funkcí, provádět důslednou kontrolní činnost na všech úrovních řízení, zachovat dvoustupňový model řízení věznic, zjednodušit dostupnou legislativu, vytipovat oblasti, v nichž by mohla VSČR spolupracovat se soukromým sektorem.

6.2 Informatika- poskytovat diferencované, rychlé a úplné informace pro pracovníky řízení na všech úsecích, výměna informací ve státní správě i Evropské unii, schopnost podávat operativní a průřezové informace oprávněným osobám mimo VS.

6.3 Vztahy k veřejnosti- svými aktivitami vytvářet pozitivní a pravdivý obraz českého vězeňství v očích veřejnosti, dohodami s nevládními organizacemi vymezovat jejich činnost v rámci VS, k řešení koncepčních a systémových záměrů vytvořit poradní sbor generálního ředitele, spolupracovat s mezinárodní odbornou veřejností.

Ø 7. část: Zabezpečení a správa vězeňství

7.1 Lidské zdroje- provést personální audit s cílem stanovit počty personálu, a optimalizovat počty zaměstnanců, transformovat Institut vzdělávání na Penologický institut a usilovat o zřízení katedry penologie na některé z vysokých škol, přehodnotit užívání fondu kulturních a sociálních potřeb.

7.2 Ekonomika- stanovit priority a minimální rozvojové programy, pokračovat v investicích do zaměstnávání odsouzených, plánovat finanční prostředky pro rozvoj moderních technologií, připravit výstavbu alespoň jedné nové věznice, připravit strategii obnovy vězeňských objektů anebo jejich náhradou jinými, zvýšit zaměstnanost odsouzených v příštích deseti letech na 60%, prověřit možnosti čerpání z fondů EU.

Ø **Závěr:** Koncepce českého vězeňství neurčuje přesný směr, kam má směřovat a je také v jistých bodech obecnější a v jiných zas přesnější a počítá se s jejími průběžnými úpravami. Vývoj našeho vězeňství závisí především na vývoji legislativy a ekonomiky naší země a Evropy. Samozřejmostí je zpracování samostatných koncepcí jednotlivých organizačních jednotek, které budou na Koncepci českého vězeňství do roku 2015 navazovat.

2.4 Stavby odsouzených a jejich ubytování

Kapacita naší věznice činí 300 míst. Skutečný stav ke dni 5 září 2009 činil 336 odsouzených. Z toho 287 zařazených do oddělení s dozorem a 50 odsouzených je zařazeno do oddělení s dohledem. Přeplněnost věznice tedy činí 12%.

Odsouzení jsou ubytováni na odděleních. Oddělení je uzavřená část chodby s ložnicemi, hygienickým zařízením, kulturní místností a prostory pro realizaci sebeobslužných aktivit. Budova ubytovny je rozdělena do dvou základních bloků A a B.

Blok A- se dělí na čtyři oddělení. V přízemí najdeme oddělení dvě. První je určeno pro výkon kázeňských trestů a čítá čtyři cely po dvou lůžkách. Zde si odsouzení, kterým byl nařízen trest umístění do uzavřeného oddělení či samovazby, odpývají uložené kázeňské tresty. Druhé je oddíl B3, kde je sedmnáct lůžek pro odsouzené do dozoru u nichž je předpoklad, že by z různých důvodů mohli mít konflikty s odsouzenými na hlavní ubytovně. Na prvním podlaží se nachází kantýna, přípravná stravy a jídelna pro ubytované. Zde mají odsouzení, kteří pracují v kuchyni, pokoj se čtrnácti lůžky se sociálním zařízením, z hygienických důvodů odděleně od ostatních. V druhém patře bloku A, je vyčleněno padesát míst pro oddělení s dohledem. Pokoje jsou vesměs po čtyřech místech. Jeden, určený pro nově nastoupivší, čítá míst 10. Je zde také umístěno výstupní respektive nadstandardní oddělení pro osm vězňů.

Blok B- se dělí na dvě oddělení s dozorem. V přízemí se nachází zdravotní středisko, intendantní sklady a prádelna. V prvním patře je umístěno nadstandardní oddělení B1, které má kapacitu 130 lůžek. Pokoje jsou ve většině po šesti lůžkách. Jeho součástí je nástupní oddělení určené pro odsouzené, kteří jsou zde noví a také bezdrogová zóna jejímž účelem je zamezit odsouzeným kontakt s návykovou látkou a snížit tak zdravotní a sociální rizika jejich závislosti. V druhém patře nalezneme standardní oddělení B2. Zde je 120 lůžek. Pokoje mají kapacitu šest až osm míst. Jeho součástí je kancelář dozorců, kteří řídí časový rozvrh dne všech odsouzených a provádějí nad nimi dozor.

2.5 Program zacházení a vnitřní diference

Program zacházení

Program zacházení je výchovný prostředek, jehož základem je vedení odsouzených k přijetí odpovědnosti za spáchaný trestný čin a naplňování účelu trestu. Programy jsou sestavovány z jednotlivých aktivit vycházejících z možností věznice. Garantem programů zacházení je příslušný speciální pedagog, který tyto programy sestavuje a aktualizuje ve spolupráci s ostatními zaměstnanci věznice. Nabídka aktivit programu zacházení je uvedena v příloze vnitřního řádu (příloha 8). Věznice nabídne odsouzenému na základě komplexní zprávy výběr z alternativ programů, které pro něj považuje za vhodné. Pokud si odsouzený nezvolí žádnou z nabízených alternativ programu zacházení, zúčastní se **minimálního programu zacházení**. Cílem tohoto programu je vést odsouzené k bezproblémovému výkonu trestu v souladu se ZVTOS bez potřeby přijímání mimořádných opatření.

Minimální program zacházení tvoří především pracovní činnost, povinnost dodržovat běžné společenské normy, pořádek, kázeň a povinnosti stanovené ZVTOS, ŘVTOS a vnitřním řádem věznice, jakož i provádění úklidových a dalších prací k zajištění každodenního provozu věznice. V rámci minimálního programu zacházení mohou odsouzení provádět individuální zájmovou činnost zejména v době svého osobního volna.¹

Program zacházení s odsouzenými se člení:

1. Pracovní aktivity.
2. Vzdělávací aktivity.
3. Speciálně výchovné aktivity.
4. Zájmové aktivity.
5. Oblast utváření vnějších vztahů.

¹ (Vyhláška ministra spravedlnosti č.345/1999 Sb., a Vnitřní řád věznice Odolov)

1. Pracovní aktivity

Pracovními aktivitami se rozumí:

- Ø zaměstnávání,
- Ø práce potřebná k zajištění každodenního provozu věznice,
- Ø pracovní terapie, vedená zaměstnanci vězeňské služby s potřebným odborným vzděláním.

Zaměstnávání

Odsouzení jsou ve věznici zařazováni do práce s přihlédnutím k jejich zdravotnímu stavu, vzdělání a získané praxi v daném oboru, výši jejich pohledávek, délce trestu a sociální situaci. Dále se přihlíží k osobnosti odsouzených, k jejich skutečnému zájmu pracovat a přizpůsobit se konkrétním podmínkám pracovního zařazení, k plnění jejich povinností v dosavadním průběhu výkonu trestu, popřípadě k dalším specifickým podmínkám daných pracovišť. V Odolově jsou odsouzení zařazováni na vnější nestřežená pracoviště nebo vnitřní pracoviště. O jejich zařazení rozhoduje fakt, jestli jim byl, popř. nebyl zařazovací komisí udělen volný pohyb mimo věznici.

Odsouzení, kterým byl udělen volný pohyb pracují mimo věznici. Asi 100 odsouzených pracuje u desíti firem v nedalekém okolí. Z nich mohu uvést ty největší: Dolgumi Hronov 50 odsouzených, Tamadex Zbečník 18 odsouzených, Juta Úpice 8 odsouzených atd.

Odsouzení, kteří nemají volný pohyb mimo věznici, zpravidla pracují ve vnitřních provozech věznice jako např. kuchyň, kotelna, prádelna, autodílna, úklid, údržba . . . , zde je pracovníčně zařazeno asi 40 vězňů. Nemohu opomenout vnitřní pracoviště firmy Tamadex, která zaměstnává v prostorách věznice asi 20 pracujících.

Práce potřebná k zajištění každodenního provozu věznice

Úklidová činnost a práce potřebná k zajištění každodenního provozu věznice. Týká se provádění běžných denních úklidů v objektech a venkovních prostorech věznice a v rámci organizovaných úprav ve věznici nebo mimo ni. Tato práce je pro všechny odsouzené povinná (§ 32 ZVTOS).

Pracovní terapie

Zde pracují odsouzení bez nároku na odměnu pod dozorem zkušeného zaměstnance VSČR. Tato činnost má rozvíjet manuální zručnost a kladný vztah k práci. V naší věznici pracují v rámci terapie v autodílně, elektrodílně, kuchyni, údržbě a velice dobře funguje dřevoobráběcí dílna. V této dílně pracující vyrábějí dřevěné hračky, ale i vybavení pro dětská hřiště, které již potěšilo několik hřišť u škol a mateřských školek v okolí (příloha 9).

2. Vzdělávací aktivity

Vzdělávání realizované zaměstnanci oddělení výkonu trestu. Aktivity jsou upřesněny v týdenním plánu aktivit, který stanoví speciální pedagog. Uvádím zde několik vzdělávacích aktivit spolu s pracovním zařazením lektora:

- Ø Sociálně právní minimum (sociální pracovník).
- Ø Kroužek angličtiny (speciální pedagog).
- Ø Bezpečnost silničního provozu BESIP (vychovatel).
- Ø Hudební kroužek (psycholog).
- Ø Počítačový kroužek (vychovatel).
- Ø Přírodovědný kroužek (speciální pedagog).
- Ø Knihovna (vychovatel + knihovníci určení z řad odsouzených).

3. Speciálně výchovné aktivity

Speciálně výchovnými aktivitami programu zacházení se rozumí individuální a skupinová speciální pedagogická a psychologická působení vedená kompetentními zaměstnanci. Jedná se například o terapeutické působení (sociální výcvik, psychoterapie), sociálně právní poradenství, nebo trénink zvládnání vlastní agresivity. Z týdenního plánu aktivit mohou uvést následující aktivity:

- Ø Sociální poradenství pro pracující (sociální pracovník)
- Ø Speciální výchovný seminář pro uživatele drog (psycholog)
- Ø Beseda odsouzených na kulturní místnosti (speciální pedagog)
- Ø Nácvik psychosociálních dovedností (psycholog)

4. Zájmové aktivity

Zájmovými aktivitami programu zacházení se rozumí nejrůznější formy individuální a skupinové zájmové činnosti organizované a vedené zaměstnanci s potřebným odborným vzděláním, které rozvíjejí v souladu s účelem výkonu trestu schopnosti, vědomosti a sociální dovednosti odsouzených. V týdenním plánu aktivit jsou to:

- Ø Tělovýchova a sport - posilovna, tělocvična, hřiště (pedagog volného času)
- Ø Kopaná „DRACI ODOLOV“ (speciální pedagog)
- Ø Kroužek pečení „LABUŽNÍK“ (vychovatel)
- Ø Výtvarný kroužek (vychovatel)
- Ø Knihovna (vychovatel + knihovníci určení z řad odsouzených)

4. Oblast utváření vnějších vztahů

V oblasti utváření vnějších vztahů se realizují aktivity, které v kladném směru přispějí k soběstačnému životu odsouzených v souladu se ZVTOS po jejich propuštění z výkonu trestu. Z odolovského plánu aktivit mohu uvést tyto:

- Ø Pohovory s duchovním (duchovní z řad církve, které spolupracují s VSČR)
- Ø Semináře o sociální a společenské problematice (sociální pracovník)
- Ø Školení odsouzených (vychovatel)

Vnitřní diferenciacie

Volba a způsob naplňování cíle programu zacházení je vedle chování, jednání, postojů ke spáchanému trestnému činu a výkonu trestu jednou z rozhodujících skutečností při zařazování odsouzeného do některé ze zpravidla tří prostupných skupin vnitřní diferenciacie (PSVD).

I. PSVD – zde se zařazují odsouzení, kteří převážně aktivně plní program zacházení i své další povinnosti a chovají se a jednají v souladu s vnitřním řádem.

II. PSVD - tam se zařadí odsouzení s nevyjasněným a kolísavým postojem a přístupem k programu zacházení a svým povinnostem.

III. PSVD - tam se zařazují odsouzení, kteří převážně:

- a) program zacházení neplní nebo jej odmítají
- b) neplní své povinnosti
- c) chovají se a jednají v rozporu s vnitřním řádem

Prostupné skupiny vnitřní diferenciacie tvoří ucelený systém pozitivní motivace odsouzených. Ve vnitřním řádu jsou stanoveny podmínky vnitřní diferenciacie tak, aby odsouzený mohl být během výkonu trestu na základě změn v přístupu, plnění programu zacházení, plnění povinností a chování a jednání v souladu, či nesouladu s vnitřním řádem postupně zařazován do jednotlivých skupin.

O zařazení a o změně zařazení odsouzeného do prostupné skupiny vnitřní diferenciacie rozhoduje ředitel věznice nebo jeho zástupce na základě doporučení

odborných zaměstnanců¹ (psycholog, speciální pedagog, vychovatel, sociální pracovník).

2.6 Dílčí závěr

Ve druhém bloku teoretické části se věnuji popisu současnosti věznice Odolov. První část jsem zaměřil činnosti a organizační struktuře Vězeňské služby ČR, která zajišťuje výkon trestu odnětí svobody v České republice. Uvedl jsem také několik informací o Ministerstvu spravedlnosti, jež je zřizovatelem věznic.

Druhá část se zabývá výkonem trestu odnětí svobody. Zde popisují předpisy, které upravují VTOS, typy věznic a zásady umístování odsouzených. Na to navazuje popis zásad výkonu trestu, které v českém vězeňství vycházejí především z Evropských vězeňských pravidel a zákona č.169/1999 Sb. o VTOS. Na zásady výkonu trestu navazuje můj názor na postavení zaměstnance VSČR ve společnosti, popisují zde také vzrůstající vzdělanost a tím i profesionalitu personálu věznic. Na závěr druhé části jsem stručně popsal Koncepti českého vězeňství do roku 2015, kde udává směr vývoje VSČR.

Ve třetí části jsem se zaměřil na stavy odsouzených v našem zařízení. Stručně je zde také vylíčeno ubytování vězňů na ubytovnách A a B.

Čtvrtá, závěrečná část teoretického bloku, se věnuje programu zacházení a vnitřní diferenciaci. Zde se čtenář dozví o zaměstnávání, vzdělávání či volnočasových aktivitách odsouzených v rámci zpracovaného programu zacházení a vlivu jeho plnění či neplnění při zařazení do tří přístupných skupin vnitřní diferenciaci.

¹ (Vyhláška ministerstva spravedlnosti 345/1999 Sb. a Vnitřní řád věznice Odolov)

3. Rozhovory se zaměstnanci oddělení výkonu trestu

Ve třetí části této práce bych rád popsal úkoly některých funkcí na oddělení výkonu trestu, kde jsem vykonal odbornou praxi. Formou rozhovorů se zaměstnanci chci čtenáři přiblížit jednotlivé pracovníky, jejich pracovní náplň, názory či připomínky. Na začátku jsem zařadil rozhovor s „pamětníkem“, aby čtenáři popsal svými očima vývoj vězeňství od času socialismu, kdy nastupoval, přes dobu převratu až po dnešek. Na pamětníka pak postupně navazují rozhovory se zástupcem vedoucího oddělení výkonu trestu, speciálním pedagogem, psychologkou, vychovatelem a dozorcem. Všem jsem položil stejné otázky a vyzval je, jestli by se k nim mohli volně vyjádřit. Jen u pamětníka jsem otázku „popis funkce“ zaměnil za otázku „porovnání vězeňství před a po roce 89“. Vybíral jsem kolegy, kteří mají díky dlouhé praxi velké zkušenosti ve svém oboru a patří jim můj dík za výbornou spolupráci. Také bych na tomto místě rád zdůraznil, že názory a postoje, které jsou uvedeny v jednotlivých rozhovorech, jsou pouze názory a postoje dotazovaných s kterými se já mohu, ale nemusím ztotožňovat.

3.1 Pamětník

Doba trvání pracovního/služebního poměru a jakými funkcemi jste prošel:

„U Vězeňské služby budu letos v červnu 27 let. Začínal jsem ve věznici Žacléř jako strážný, potom jsem byl zástupce velitele směny, takže jsem střídal i velitele směny a sloužil jsem také jako strážný na hlavním vchodu do věznice. K 31. 12. 1989 byla věznice Žacléř uzavřena a já nastoupil do věznice v Hradci Králové. Tam jsem nejprve pracoval jako dozorce u cel a později na funkci vychovatele. V roce 1992 jsem přešel do nově vzniklé věznice Odolov. Na Odolově jsem začínal jako vychovatel, často jsem také zastupoval vedoucího výkonu trestu. Od roku 2005 jsem byl zcivilněn a přešel na správní oddělení, kde pracuji dodnes. Pokud bych měl říct, na které funkci se mi líbilo

nejvíc, tak asi na té co jsem nyní, i když každá funkce měla své a naučila mě něco nového. Na nynější práci se mi líbí, že už nejsem ve styku s odsouzenými a vidím výkon trestu z trochu jiné strany“.

Můžete porovnat, jestli se Vám pracovalo ve vězeňství lépe před nebo po roce 1989:

„Myslím, že se doba před revolucí a po ní vůbec nedá srovnávat. Dříve musel každý pracovat, zákon o výkonu trestu měl větší působnost než dneska. Dnes je všechno takové volnější a samozřejmě když je něco volnější tak se to těžko utahuje. Před rokem 89 byl, co se výkonu trestu týče, větší pořádek, dnes je větší benevolence. Pro příslušníka to bylo dřív samozřejmě lepší, co řekl, to platilo. Lidé si dnes myslí, že za socialismu se vězni jen trýznily a mlátili. Pokud mohu mluvit ze svých zkušeností ze Žacléře tak se na nic takového nepamatuji. Samozřejmě byly služební zákroky, ale jen pokud odsouzený páchal nějaký trestní čin nebo přestupek ve výkonu trestu. O všech těchto zákrocích však musel být sepsán služební záznam a navíc do věznice docházela dozorová státní zástupkyně, která toto hlídala. Výkon trestu odnětí svobody se vykonával v souladu s tehdejšími zákony a předpisy“.

Co se Vám líbí / nelíbí na Vaší práci, popř. co byste na ni chtěl změnit:

„Když jsem nastupoval tak hlavní důvod byla možnost získání služebního bytu, naslibovali taky samozřejmě plno jiných věcí, z nichž také plno nesplnili. Především je v této práci největším kladem jistota. Co mi vadí, že v dnešní době počítačů se všechno dělá ještě jednou na papír duplicitně, což je neštěstí této doby. Kdybych měl tu možnost se dneska rozhodnout znovu, jestli nastoupit stejnou profesní kariéru, tak bych se asi více zaměřil na své vzdělání už po základní škole a dnes bych dělal něco jiného. Na otázku co změnit na naší práci je především kázeň u odsouzených. Ta samozřejmě kopíruje kázeň ve školách, rodinách a celkově ve společnosti“.

Jak vnímá Vaši práci okolí:

„Dříve jsme jezdili do Žacléře s horníkama, oni věděli, co děláme my a my věděli, co dělají oni a žádné konflikty nevznikaly. Dnes o tom mluvím pouze s lidmi, které znám a vím, že s nimi o tom mluvit můžu, aniž by vznikl nějaký problém a myslím, že už dnes ani lidé nemají zájem o to co se ve vězení děje, mají vlastní starosti například o to, jestli mají práci a toto téma ani nevnímají. Nemohu říct, že za dobu po kterou ve vězeňství pracuji, se mi někdo posmíval nebo mě nějak urážel. Je pravda, že jsem se nikdy nepohyboval v takové společnosti, kde by se to mohlo přihodit. Buď jsem měl štěstí, nebo jsem ve svém životě narazil na dobré lidi, kteří se mi nechtěli posmívat nebo se o tom se mnou bavit“.

Jak vidíte perspektivu a budoucnost naší věznice?

„ Celorepublikově si myslím, že ve věznicích je nepořádek, neboť se vedení vězeňské služby bojí, že pokud by vznikly nějaké nepokoje tak odsouzené nemá kam přemístit, proto se jde vězňům na ruku. Zkrátka je nedostatek ubytovacích kapacit. Začínají být problémy s agresivitou odsouzených. Do věznic nastupuje plno mladých lidí, kteří jsou plní síly a pokud nemají práci tak se jí snaží někde vybit. Největší nebezpečí je, dle mého názoru, přeplněnost věznic, neboť tam pak vznikají různé partičky, které se napadají různě mezi sebou a mohou napadnout zaměstnance nebo vyvolat vzpouru. Měla by se navýšit kapacita věznic a posílit personál. U nás na Odolově je například stejný počet dozorců dnes, kdy je zde 350 vězňů, jako před několika lety, když tu bylo vězňů sotva polovina. Když se zvyšuje počet odsouzených musí se také zvyšovat počet dozorujících orgánů. Mělo by také u nás být více oddělení, kde by bylo po hromadě méně odsouzených. O budoucnost naší věznice se nebojím. Vězňů přibývá a já moc nevěřím ve využívání trestů jako je domácí vězení. Především v budoucnu bude přibývat cizinců, u nichž by tyto alternativní tresty asi nefungovaly“.

3.2 Zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu

Doba trvání pracovního/služebního poměru:

„ Ve služebním poměru jsem 16 let, začínal jsem jako inspektor vězeňské stráže. Tuto funkci jsem zastával zhruba 2 roky. Poté jsem byl ustanoven na funkci zástupce vedoucího oddělení vězeňské stráže, kde jsem působil cca 9 let. Posledních 5 let pracuji na nynější funkci“.

Stručný popis funkce:

„Vše co se týká oddělení výkonu trestu, jelikož jsem jen jeden zástupce (v jiných věznicích jsou zástupci dva a víc) mám na starost i výkon dozorčí služby. Zpracování, vedení a aktualizace dokumentace dozorčí služby, dále zpracování rozkazu a denního nařízení vedoucího VT. Řízení a kontrola inspektorů dozorčí služby. Spolupráce s vedením oddělení vězeňské stráže, plánování dílčích a technických prohlídek. Další mou povinností je zastupování vedoucího VT“.

Co se Vám líbí / nelíbí na Vaší práci, popř. co byste na ní chtěl změnit:

„Celkově se mi líbí akčnost, baví mě, když musím řešit různé nové věci či události a mám dobrý pocit, když vše zvládnou.“

Nelíbí se mi, když mě v mimopracovní době volají kvůli zbytečným. Kdybych mohl něco změnit, aby se mi lépe pracovalo tak bych hodně zjednodušil papírování, neboť často píšu hromady hlášení, které jsou, dle mého názoru, úplně k ničemu. Také by chtěly sjednotit požadavky generálního ředitelství a dozorového státního zástupce“.

Jak vnímá Vaši práci okolí:

„Nemohu říct, že by se kvůli mé práci někdo z mého okolí choval negativně, ale ani pozitivně, občas si postěžuje manželka, že už jsem obět' svého povolání“.

Jak vidíte perspektivu a budoucnost naší věznice:

„Věřím tomu, že perspektiva je dlouhodobá, odsouzených stále přibývá a musí někam nastoupit k výkonu trestu. Doufám, že se naše věznice nebude ve větším rozsahu rozšiřovat nebo měnit“.

3.3 Speciální pedagog

Doba trvání pracovního/slужеbního poměru:

„Ve věznici pracuji již 13 let. Začínal jsem na funkci vychovatele, kde jsem pracoval asi 2 roky a od té doby jsem na nynějším postu speciálního pedagoga“.

Stručný popis funkce:

„Na základě vstupních pohovorů s odsouzenými zpracovávám tzv. pedagogické posouzení, které je součástí komplexní zprávy, ke které dávají své stanoviska i ostatní kolegové z našeho oddělení (sociální pracovník, psycholog...), na základě komplexního hodnocení se zpracovává program zacházení, jehož plnění z pozice mé funkce garantuji. Zpracovávám také týdenní plán aktivit (resocializační aktivity, při nichž je přítomen zaměstnanec OVT). Součástí mých úkolů je také vypracovat roční hlášení a různé statistiky týkající se našeho oddělení“.

Co se Vám líbí / nelíbí na Vaší práci, popř. co byste na ní chtěl změnit:

„Nelíbí se mi, že nevidím žádný výsledek mé práce, chybí mi zpětná vazba. Vadí mi také obrovská administrativa, díky níž se nedostává tolik času na resocializační aktivity s odsouzenými. Problém také vidím ve velké frekvenci odsouzených v naší věznici, za rok 2009, při kapacitě 300 míst, prošlo našim zařízením 534 odsouzených. Osobně se mi hodně vadí, že se naše snaha točí jen kolem vězněných a nikdo si nedělá starosti s oběťmi trestných činů. Na konec mi vadí některá až populistická nařízení generálního“

ředitelství (např. ohledně zaměstnanosti).

Naopak na mé práci se mi líbí to, že je to práce s lidmi kde mohu uplatnit své vzdělání v andragogice a sociální pedagogice. Jako pozitivum nemohu opomenout pravidelný měsíční příjem, což mnoho lidí v naší republice za poctivou práci nemá. Musím říct, že toto zaměstnání je velice frustrující a psychiky náročné, člověk se především musí naučit oddělovat práci a soukromí“.

Jak vnímá Vaši práci okolí:

„Veřejnost nemůže na naší práci koukat s obdivem, když o nás někteří novináři a politici mluví stále jako o „bachařích“, postoj vlivných lidí a médií předurčuje postoj veřejnosti. Má osobní zkušenost s reakcí lidí na mou práci je spíše kladná. Lidé jsou zvědaví, neboť nevědí, jak to za zdmi věznice funguje. Často se také dotazují, jestli zde máme nějaké výjimečné vězně (mediálně známé osobnosti, vrahy apod.).

Jak vidíte perspektivu a budoucnost naší věznice:

„V budoucnu by jsme se měli zabývat především takovými vězni, u kterých je vysoká šance úspěšné resocializace (těžko budeme převychovávat 15 x soudně trestaného recidivistu), také, dle mého názoru, spousta odsouzených do vězení nepatří. Je třeba více využívat alternativních trestů. Mým přáním také je, by mezi vězeňskou službou a ostatními orgány státní správy byla mnohem lepší spolupráce. Například by mohly věznice spolupracovat s úřady práce i ministerstvem školství a propouštět své chovance, kteří jsou rekvalifikováni nebo vyučeni v takových oborech, které si žádá trh práce. Budoucnost naší věznice vidím kladně“.

3.4 Psycholožka

Doba trvání pracovního/slужеbního poměru:

„V odolovské věznici pracuji od roku 1996, tedy 14 let. Po celou dobu na funkci psycholožky“.

Stručný popis funkce:

„V první řadě je to práce s odsouzenými tj. vypracování psychologických posudků od kterých se pak dále odvíjí činnost mých kolegů při jejich další práci (aby zhruba věděli s kým mají tu čest). Další část práce s odsouzenými jsou pohovory, při nichž řešíme jejich problémy jak ve výkonu trestu (vztahy mezi ods., špatná adaptace na VT), tak problémy v civilním životě (především rodina). Spolupracuji také se zdravotním oddělením pokud má nějaký odsouzený psychické problémy (řešíme další postup řešení problému). U odsouzených kteří mají nařízenou soudní protialkoholní, protitoxikomatickou nebo sexuologickou léčbu zpracovávám žádosti o přeložení na specializované oddělení v rámci VS nebo zajistím ambulantní léčbu v blízkém okolí. Vedení aktivity je další částí práce s odsouzenými. Já vykonávám aktivitu relaxace s hudbou, která by jim měla v běžném životě pomoci zvládat zátěžové situace.

Ve druhé řadě pracuji s personálem věznice. Ta začíná psychologickým vyšetřením uchazečů, pokračuje přes pravidelné školení a končí aktivitami se zaměstnanci např. proti syndromu vyhoření nebo osobními pohovory.

Nezanedbatelnou část mé práce zabírají různé komise, jejichž jsem členem, tam se vyjadřuji např. k přerušování výkonu trestu nebo udílení volného pohybu“.

Co se Vám líbí / nelíbí na Vaší práci, popř. co byste na ní chtěla změnit:

„Na mé práci se mi líbí to, že je to práce s lidmi, kterou jsem vždy chtěla dělat, je velmi různorodá a pestrá. Člověk se zde setkává s různými životními příběhy a objevují se stále nové problémy. Také mi vyhovuje týmová práce. Také si myslím, že ta práce má smysl i když ne pokaždé a ne u každého se dá něco udělat.

Nelíbí se mi, že se musím občas podvolovat určitým věcem, o kterých si nemyslím, že jsou úplně správné, ale člověk musí být profesionál a přizpůsobit se. Kdybych mohla něco změnit, pak by to byla důslednější diferenciací vězňů. Také si myslím, že o zařazení vězně do typu věznice by měla rozhodovat vězeňská služba“.

Jak vnímá Vaši práci okolí:

„Lidi většinou zajímá, kde pracuji a co tam vlastně dělám. Jelikož mě má práce baví a je to na mě vidět nemám negativní zkušenosti s reakcí mého okolí“.

Jak vidíte perspektivu a budoucnost naší věznice:

„Rozvoj věznice bude nejspíš záležet ne koncepci rozvoje celé Vězeňské služby to jsme mi schopni ovlivnit jen málo. Myslím, že naše věznice zde má své místo. V budoucnu by se mělo u nás rozvíjet více individuálních programů zaměřených na specifické skupiny odsouzených. Uvítala bych také menší oddělení, než jsou v současnosti, kde by se dalo lépe naplňovat účelu výkonu trestu“.

3.5 Vychovatel

Doba trvání pracovního/slужеbního poměru:

„U VSČR jsem již 16 let po celou dobu jako vychovatel. Prvních 7 let jsem byl ve služebním poměru. Nástupní kurz jsem prodělal v Brně na 4 měsíce. Prodělal jsem také měsíční řízenou praxi ve Valdicích“.

Stručný popis funkce:

„Komplexní výchovná a vzdělávací činnost u přidělených odsouzených. Zpracovávat návrhy na přerušování trestu, povolování volného pohybu, podílet se na zařazování ods. do práce. Kontrola korespondence a pořádku na oddělení. Vedení aktivity programu zacházení popř. navrhovat jeho změny. Já osobně vedu dřevomodelářský kroužek a přednášky o práci se dřevem. Dříve jsme zde vytvářeli dřevěná dětská hřiště i hudební nástroje, bohužel dnešní doba tomuto nepřeje tak jsme alespoň z části zůstali u výroby hraček“.

Co se Vám líbí / nelíbí na Vaší práci, popř. co byste na ni chtěl změnit:

„Nelíbí se mi neskutečný nárůst administrativy, za těch 16 let se navýšila čtyřnásobně. Také si myslím, že se osekala pozice vychovatele. Dříve jsem rozhodoval o chodu oddělení v současnosti je velmi omezeno pole působnosti vychovatele. Problém také vidím v tom, že řád výkonu trestu je udělaný jednotně pro všechny typy věznic. Také si dle mého názoru protirečí kontrolní systém VS se systémem dozoru státního zástupce.

Za kladné považuji to, že mě práce stále baví, je zde stále něco nového. Člověk si vždy najde něco, v čem se může realizovat. Nedělám si příliš velké iluze, že někoho převychovám, ale snažím se nabídnout odsouzeným jistou cestu jak se po propuštění mohou realizovat“.

Jak vnímá Vaši práci okolí:

„Já nemám absolutně žádný problém do všech směrů. Mohou za to i hračky a dětská hřiště, které jsme ve věznici vytvořili a našli by jsme je v blízkém okolí“.

Jak vidíte perspektivu a budoucnost naší věznice:

„Problém vidím ve střetu zájmů oddělení s dozorem a oddělení s dohledem. V budoucnu by jsme se měli vrátit pouze k dozorové věznici. Pak bych neviděl problém v navýšení stavu odsouzených vhodnými stavebními úpravami“.

3.6 Sociální pracovníce

Doba trvání pracovního/slужеbního poměru:

„U Vězeňské služby pracuji 16 let, z toho 1 rok na finančním oddělení a 15 let na funkci sociální pracovníce“.

Stručný popis funkce:

„Podílím se na vytváření koncepce zacházení s odsouzenými, programu zacházení a zpracování vnitřní diferenciací odsouzených. Zpracovávám, společně s kolegy z oddělení výkonu trestu, konkrétní programy zacházení a sama jednu z aktivit vedu. Spolupracuji s orgány státní správy, církvemi, a občanskými sdruženími. Podílím se na řešení sociálních problémů odsouzených, navazuji kontakty s jejich blízkými. Další má práce je zúčastňovat se různých komisí a mnoho dalších úkolů“.

Co se Vám líbí / nelíbí na Vaší práci, popř. co byste na ní chtěla změnit:

„Pokud mám říct, co se mi na mé práci líbí, tak je to především rozmanitá práce s lidmi v dobrém kolektivu a také určitá jistota zaměstnání a stálého příjmu. Co se mi na mé práci nelíbí? Především, že za mou práci není vidět žádný hmatatelný výsledek, který by člověka těšil. Také mi trochu vadí pracovní prostředí a dopravní dostupnost sem na Odolov. Pokud bych měla tu možnost něco změnit, pak bych především zpřísnila povinnosti odsouzených, aby byla jasná a spravedlivá pravidla jak se mají chovat. Myslím, že by také byla vhodná důslednější diferenciací vězňů. Vězeňská služba by si měla sama určit, do jakého typu věznice bude odsouzený zařazen“.

Jak vnímá Vaši práci okolí:

„Nemám zkušenost, že by lidé měli negativní postoje k mé práci. Většinou jsou spíš zvědaví, jak to za zdí věznice vypadá“.

Jak vidíte perspektivu a budoucnost naší věznice:

„Perspektivu věznice vidím dobře, počty vězňů se stále zvyšují. Jen bych byla ráda kdyby se v budoucnu zabojovalo se stavem hygienického zázemí pro odsouzené. Legislativně by se měla řešit zaměstnanost. Vězni by měli pracovat za jasných pravidel, měli by být lépe finančně motivováni. Práce pro obce, města a stát by měla být zdarma“.

3.7 Vrchní asistent inspektora dozorčí služby (dozorce OVT)

Doba trvání pracovního/služebního poměru:

„ K Vězeňské službě ČR jsem nastoupil 1. října 1992 ke kmenové věznici Odolov a zhruba po týdnu jsem byl převelen do VV Pankrác. Za téměř dvouleté působení v Praze jsem prošel mnoha dozorčími stanovišti jako např. dozorce na oddělení mladistvých, na vězeňské nemocnici, OVKT, stanoviště se zvýšeným dozorem (zde byli umístěni zvláště nebezpeční vězni obvinění za vraždy, ozbrojené loupeže, organizovaný zločin apod.). Po návratu do kmenové věznice jsem byl zařazen jako dozorce a na této funkci pracuji doposud. Rád bych zde ještě uvedl, že jsem nastupoval do vězeňství nedlouho po velké amnestii prezidenta Havla, kdy vězeňství zmítaly vězeňské vzpoury a nepokoje, ale na sklonku roku 1992 se již situace zklidňovala. Vté době se rozhodovalo, jakým směrem se bude naše vězeňství ubírat, a dle mého názoru jsme se upnuli k příliš velké humanizaci, v tomto směru se vynakládá obrovské úsilí zaměstnanců VS na převýchovu, avšak s minimálním účinkem. Zúčastnil jsem se několika seminářů na téma „komunikace ve vězeňství“, kde přednášel PhDr. Olejníček, mimochodem muž na pravém místě, kterého si velmi vážím a ztotožňuji se s jeho názorem, že na českého vězně platí represe a zase jen represe. Nemohu souhlasit s institutem domácího vězení v novém Trestním zákoníku a podobných legislativních paskvilů, musím však podotknout, že se jedná o názor řadového příslušníka VS a občana ČR“.

Stručný popis funkce:

„Hlavním úkolem mé funkce dozorce je organizovat a zajišťovat výkon trestu odnětí svobody v rámci svého stanoviště. Při plnění svých úkolů spolupracovat s vychovateli, pedagogy, sociálními pracovníky, psychology a dalšími zaměstnanci věznice. Zajišťuji dodržování vnitřního řádu, stanoveného pořádku a kázně a časového rozvrhu dne odsouzenými. Konkrétně to je provádění početních prověrek, výdeje stravy, kontrola pořádku na ubytovnách, zajištění vycházek odsouzených, činnost na oddělení kázeňských trestů, předvádění vězňů k lékaři a k jiným úkonům, vybavit odchod

odsouzených na pracoviště ať už vnitřní nebo vnější a mnoho jiných úkonů které přináší výkon služby“

Co se Vám líbí / nelíbí na Vaší práci, popř. co byste na ni chtěl změnit:

„Na mé práci se mi nejvíce líbí jistota. V našem kraji není zrovna hodně práce která je poměrně jistá a relativně slušně placená. Co se mi na mé práci nelíbí? Nevidím žádný hmatatelný výsledek mé práce, tím myslím nápravu vězňů. I přes velké úsilí všech zaměstnanců nelze mluvit o výchově či převýchově. Dále mi vadí obrovský nárůst administrativy. Řešení banálního kázeňského přestupku pak zabere hodiny a lidé se mu proto snaží vyhýbat a to má samozřejmě vliv na kázeň odsouzených. Také by se měla zvýšit zaměstnanost vězňů a to především ve věznicích, myslím že i lepení pytlíků by mělo opodstatnění, odsouzení by společnosti vrátili alespoň část vynaložených prostředků a sami by si budovali pracovní návyky a ne návyky na spaní po celý den. Co bych změnil? Tak především sazby za některé trestné činy. Dnes se někteří odsouzení do vězení těší (spánek, 2 x denně teplá strava, do práce nemusí, teplo, lékařské zázemí), navíc s nimi pracují pedagogové, psychologové, vychovatelé a mají víc zájmových kroužků než děti na základní škole a to vše bez hmatatelného výsledku“.

Jak vnímá Vaši práci okolí:

„Blízcí a rodina velmi pozitivně, neboť o ní otevřeně mluvíme a mám možnost vysvětlit její problémy. Ovšem okolí často negativně a to hlavně díky médiím, které často informují nepravdivě a zkresleně. Když na to přijde řeč v okolí, stále jsou haněny nízké tresty a my jsme jen nejnižšími vykonavateli spravedlnosti“.

Jak vidíte perspektivu a budoucnost naší věznice:

„Nemám strach o budoucnost věznice. V civilu je stále mnoho lidí, kteří čekají na trest. Také politika naší vládnoucí garnitury vede k tomu, že se kriminalitě stále více daří. Myslím, že by se naše věznice v budoucnu mohla ještě částečně rozšířit a tím i nabídnout možnost více pracovních míst“.

3.8 Dílčí závěr

Ve třetí, praktické části jsem provedl rozhovory se zaměstnanci oddělení výkonu trestu. První dotazovaný byl pamětník, který je ve služebním poměru již 27 let a popsal nám průřez svým služebním životem, který začal ještě za socialistické éry ve věznici Žacléř. Postupně jsem oslovil zaměstnance na funkci zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu, speciální pedagog, psychologka, vychovatel, sociální pracovníce a dozorce. Všem jsem položil stejné otázky a každý se k nim volně vyjádřil. V první otázce každý popsal, jak dlouho pracuje u VSČR, popř. jakými funkcemi prošel. Ve druhé otázce dotazovaní popsal činnost na své funkci. Třetí otázka zněla „*Co se Vám líbí / nelíbí na Vaší práci, popř. co byste na ni chtěl změnit*“, jako klad většina dotazovaných uvádí jistotu zaměstnání, práci s lidmi, pestrost, práce v týmu. Negativně se většina staví k velké, někdy až zbytečné administrativě a většině také vadí, že za svoji práci nemohou vnímat nějaký hmatatelný výsledek svého snažení. Na čtvrtou otázku „*jak vnímá Vaši práci okolí*“, většina zaměstnanců odpověděla, že má převážně kladné reakce většinou z řad jejich blízkých a dobrých známých, cizí lidé někdy reagují negativně i vulgárně a to většinou pramení z neznalosti problematiky vězeňství. V závěru se každý vyjádřil k perspektivě Odolova. Každý z dotazovaných vidí budoucnost věznice kladně s ohledem na vývoj počtu odsouzených v dnešní době.

Závěr

O problematice vězeňství toho bylo již napsáno mnoho a jistě ještě mnoho napsáno bude. V této práci jsem se zaměřil na jedno kolečko v soukolí zvaném Vězeňská služba České republiky, ale jak je známo každé, i sebevětší soukolí může pracovat správně pouze tehdy, jestliže je každé i to nejmenší kolečko funkční a v pořádku. Toto kolečko se nazývá věznice Odolov a tvoří ho mnoho jednotlivých zubů. Těmito zuby jsou zaměstnanci věznice. Každý zaměstnanec plní jiné úkoly a každý svou práci vnímá jinak. Někteří v tomto oboru pracují pouze díky jistotě placené práce, jiní se v práci realizují. Důležitější však je jak svou práci vykonávají. Dle mého názoru je v naší věznici sehraný tým, kde se o sebe všichni mohou opřít a spolehnout se na sebe. Panuje tu kamarádská atmosféra a to i mezi jednotlivými odděleními. Pokud se vyskytne nějaký problém, snažíme se ho společně vyřešit. Vždy se však najde něco, co práci lidem komplikuje. U nás je to především obrovská administrativa. Mnoho zaměstnanců pro samé papírování často ani nemá čas dělat to co je náplní jeho práce. Především vychovatelé a pedagogové, kteří by většinu své pracovní činnosti měli věnovat resocializačním činnostem s odsouzenými, tráví dvě třetiny pracovní doby vyřizováním administrativy. Při rozhovorech se zaměstnanci jsem zjistil, že je rozdílný názor na to jak pracovat s odsouzenými u uniformovaných příslušníků na nižších funkcích a u specialistů, kteří mají na odsouzené pedagogicky působit. Ti první by uvítali tvrdší přístup k odsouzeným ti druhí zase více osobního přístupu k vězňům. Myslím, že pravda je někde uprostřed. Z rozhovorů je také patrné, že ne vše co bylo před rokem 1989 ve vězeňství bylo zlé a ne vše co je dnes je dobré, myslím, že bychom jsme mohli nějaké přístupy převzít i z minulosti. Podle zaměstnanců naší věznice by se v budoucnu mělo změnit především zaměstnávání vězňů, zlepšit diferenciaci, měla by se zvyšovat prestiž vězeňské služby a také by se mělo zajistit, aby odsouzení přesně dodržovali stanovený řád.

Práce ve vězeňství je velice náročná a to především po psychické stránce. Působí zde několik tlaků na osobu zaměstnance. Prvním tlakem je samotná práce s odsouzenými, kde je stále možnost nějakého fyzického útoku a často komplikovaná komunikace, která mnohdy končí slovní urážkou. Druhý tlak je ze strany kontrolních orgánů. Vězeňství je podrobena velice důkladnému systému kontroly a jistě je to s ohledem na odsouzené

v pořádku. Někdy se však stává, že například kontrola dozorového státního zástupce má úplně jiné požadavky na danou věc, než kontrola z ministerstva spravedlnosti nebo generálního ředitelství a je pak na zaměstnanci, aby to „nějak“ udělal. Dalším tlakem je tlak veřejnosti. Zaměstnanci jsou pro některé jen tupými bachaři, kteří mlátí lidi za zdmi věznic, pro druhé jen služebnictvem pro pohodlí vězňů. Je pravdou, že tento obraz o nás šíří především média, která se jen honí za senzací a realita vězeňství pro ně není mediálně zajímavá. Posledním psychickým tlakem na zaměstnance VSČR je jejich samotná práce, která nepřináší pocit dobře vykonané práce. Není zde žádný hmatatelný výsledek, jenž by mohl člověka uspokojit a tak zaměstnanci, kteří pracují v oboru více než deset let, často trpí syndromem vyhoření. Dle mého názoru by se měla VSČR začít lépe starat o psychické zdraví svých zaměstnanců.

Popsal jsem ve své práci historii a současnost Odolovské věznice věřím tomu, že před sebou má i dlouhou budoucnost. Mnoho záleží na vývoji společnosti, jak poroste ekonomika, kriminalita. Také bude záležet na vývoji legislativy. Podle mého názoru, který se opírá o názory zaměstnanců, by měl jít Odolov cestou větší zaměstnanosti vězňů, především těch bez volného pohybu. Také by se měla vyhranit pouze na jediný typ věznice, neboť dnešní stav dvou typů je považován za kontraproduktivní. Také je zde mnoho hlasů volajících po důkladnější diferenciaci vězňů a dostat tuto pravomoc z rukou soudu do rukou VSČR.

Věřím tedy tomu, že až si nějaký čtenář z oboru přečte mou práci za několik let, bude moct říci, že je hrdý na práci, která je společensky uznávaná, a podmínky pro její výkon budou na mnohonásobně lepší úrovni.

Resumé

Ve své práci na téma „Historie a perspektivy věznice, v níž pracuji“ jsem se snažil čtenáři přiblížit věznici Odolov, ve které pracuji již třináctým rokem. Práci jsem rozdělil do třech hlavních kapitol.

V první kapitole se zabývám vývojem českého vězeňství od doby po rozpadu Velkomoravské říše až po současnost. Následně popisuji lokalitu, ve které odolovská věznice leží a stručně jsem se dotknul historie těžby uhlí v regionu a věznice Žacléř, jenž se pojí k Odolovu. Na konec první kapitoly jsem přiblížil vznik věznice a nejzásadnější etapy jejího vývoje.

Druhá kapitola patří současnosti věznice. Na začátek popisuji základní strukturu a úkoly Vězeňské služby České republiky. Následuje účel výkonu trestu odnětí svobody a koncepce rozvoje českého vězeňství do roku 2015. Ve druhé polovině této kapitoly jsem se zaměřil na výkon trestu odnětí svobody v naší věznici, především na stavy odsouzených, jejich ubytování, program zacházení a vnitřní diferenciaci.

Ve třetí kapitole jsem se zaměřil na rozhovory se zaměstnanci oddělení výkonu trestu. Začal jsem pamětníkem, který nám porovnal vězeňství dnes a před rokem 89. Následují rozhovory s dalšími zaměstnanci oddělení výkonu trestu, kde popisují svou práci, co se jim na ní líbí a nelíbí, jak vnímá jejich práci okolí a jak vidí budoucnost věznice.

Cílem práce bylo vytvořit jakousi kroniku Odolova, popsat současné vězeňství, práci a názory zaměstnanců- specialistů.

Anotace

Martin Boháč, název práce: *Historie a perspektivy věznice, v níž pracuji*, UTB ve Zlíně 2010.

Bakalářská práce se na začátku zabývá historií vězeňství, vznikem a vývojem věznice Odolov. Střed práce je zaměřen na současnost Odolova, především pak na stavy odsouzených, jejich ubytování a program zacházení. Závěrečná kapitola vychází z mé praxe na oddělení výkonu trestu. Prostřednictvím rozhovorů se zaměstnanci čtenáři přibližují jejich práci a názory na jejich povolání.

Cílem práce bylo vytvořit jakousi kroniku Odolova, popsat současné vězeňství, práci a názory zaměstnanců- specialistů.

Klíčová slova: věznice Odolov, vývoj, historie, výkon trestu odnětí svobody, odsouzený, resocializace, aktivity, perspektiva.

Annotation

Martin Bohac, Title of a work: *History and perspective of State Prison which I am an employee*.UTB in Zlin 2010

The start of my Bachelors' work is engaged in history, beginning and progress of prison system in Odolov.

In the center of my work I am focused on present of Odolov, especially prisoners' accommodation conditions and their treatment program. Last section I am taking from my own experience from execution of a punishment department. Through the interview employees describe work and opinions of their job.

The point of this task was to reach a kind of chronicle of Odolov, to describe present prison system, work and opinions of employees – experts.

Key Words : State prison Odolov, progress, history, execution of punishment term, convicts, resocialization, activism and perspective.

Seznam použité literatury

1. Zákon č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážní ČR.
2. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody.
3. Vyhláška č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu.
4. Vnitřní řád věznice Odolov, pod č. j.:168/80/2007-50/335 ze dne 30. 11. 2007.
5. ČERNÍKOVÁ, V., SEDLÁČEK, V. Základy penologie pro policisty. 1. vydání. Praha: Policejní akademie, 2002. ISBN 80-7251-104-1.
6. FOUCAULT, M. Dohlížet a trestat. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-86019-96-9
7. KRAUS, B. Základy sociální pedagogiky. 1 vydání. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7376-383-3
8. SOCHŮREK, J. Kapitoly z penologie I. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-203-6
9. SOCHŮREK, J. Kapitoly z penologie II. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-204-3
10. SOCHŮREK, J. Kapitoly z penologie III. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-205-0
11. Časopis Bezpečnost, 1973.
12. Časopis České vězeňství č 4/1995.
13. Časopis České vězeňství č 5/1995.
14. Koncepce rozvoje Českého vězeňství do roku 2015, Praha, 2005.
15. Příloha časopisu České vězeňství č. 1/2006.

16. Památník Pankrác, příloha časopisu České vězeňství č. 4/1999.
17. Návrh na zrušení NVÚ – MS – ČSR Mírov a Žacléř, pod č. j.: SSNV 02/3/náč - 1986.
18. Zpráva z kompletní prověrky činnosti útvaru SNV ČSR Žacléř, pod č. j.:SSNV-0156/201-87.
19. Projekt firmy S- projekt Zlín, 1992.
20. <http://www.vscr.cz>
21. <http://www.lideazeme.cz/clanek/v-krakonosove-zahrade>

Seznam příloh

Příloha 1 – Umístění věznice Odolov

Příloha 2 - Demontáž důlních zařízení

Příloha 3 – Projekt modernizace věznice

Příloha 4 – Ekologizace kotelny

Příloha 5 - Přestavba prostorů pro volnočasové aktivity odsouzených

Příloha 6 – Rekonstrukce sociálního bloku

Příloha 7 – Přestavba návštěvní budovy

Příloha 8 – Aktivity programu zacházení ve věznici Odolov

Příloha 9 – Hračky z dřevomodelářského kroužku

Příloha 1

Příloha 2

Příloha 4

Příloha 5

Příloha 6

Příloha 7

AKTIVITY - VĚZNICE ODOLOV				
<u>Speciálně výchovné aktivity:</u>	<u>Garant aktivity</u>	<u>Kde probíhá</u>	<u>Kdy (den)</u>	<u>čas</u>
Laxus - individuální konzultace	o.s.Laxus HK zaj. Mgr. Čejp-ped., Mgr. Tůma	učebna 1 + učebna 2	1x měsíčně - většinou pátek	
seminář-protidrog. problematika+prevence	Mgr. Čejp - pedagog	učebna 3	středa - 1x měsíčně	10.00-11.00
pohovory s duchovním	zaj. službu konající vych.	učebna 3	neděle pondělí	16.00-17.00 dle potřeby
individuální sociální poradenství, hlavně pro pracující ods.	soc. pracovníce	kancelář soc. prac.	pondělí úterý	14.00-18.00 14.00-18.00
pracovní terapie : Diakonie vnitřní provozy + pomocné práce	p. Hepnar-ped.vol. času p. Šader-doc.vnitř.prac.	Diakonie Broumov vnitř+okolí věznice	probíhá průběžně, hlavně víkendy probíhá průběžně	
programy pro mladé odsouzené :				
seminář o soc. a společ. problematice	Ing. Budáriková-soc.prac.	učebna 2	úterý	15.45-16.30
sociálně právní minimum	oI. Žďárská-soc.prac.	učebna 2	úterý	13.45-14.30
s vychovatelem - terapeutem :				
hudba-prostředek k odstranění tenze a zlepšení psychické pohody	Mgr. Tůma	učebna 3	pátek víkendy - dle pokynů Mgr. Tůmy	15.00-16.30
modelové situace		učebna 2	středa	18.45-19.30
sociodrama		učebna 2	středa	9.00-10.00
		učebna 2	středa	18.00-18.45
sociodrama	Mgr. Řezníčková-psycholog	učebna 2	středa	9.00-10.00
relaxace s hudbou	Mgr. Šafařová - psycholog	učebna 2	čtvrtek	8.30-9.00
Zájmové aktivity :				
dřevomodelářský	p. Hetflejš-vych. B1	dřevomodel dílna	pondělí 16,30-17,15 a 18,00-19,00	
výroba hudebních nástrojů	p. Hetflejš-vych. B1	dřevomodel dílna	dále dle pokynů p. Hetflejše	
výtvarný	Ing. Linhartová-vych. B1	kužírka B1	čtvrtek	18,40-19,30
hudební - hra na hudební nástroje	p. Smola-vych.A	učebna 3	čtvrtek	17.50-19.20
kopaná DRACI	Mgr. Čejp-pedagog	tělocvična nebo hřiště	čtvrtek	17.50-19.00
nohejbal	Ing. Volhejn-vych. B2	tělocvična nebo hřiště	úterý	15.15-17.30
		tělocvična nebo hřiště	úterý	18.00-19.15
basketbal a volejbal	p. Konrád-vych.B1	tělocvična nebo hřiště	čtvrtek	16.00-17.00
zahradnický	Bc. Vohník	skleník + záhony	pátek	15.00-16.00
Labužník - kr. pečení	Ing. Linhartová-vych. B1	kuchyňka B1	čtvrtek	17.50-18.40
knihovna	zaj. Bc. Pavlíš-pedagog	knihovna	pondělí-A, VO, B2K čtvrtek-B2 čtvrtek-B1 neděle-A, VO, B2k neděle-B2 neděle-B1	16.00-16.30 16.00-16.30 17.50-18.20 9.20-9.50 9.50-10.20 10.20-11.10
Vzdělávací aktivity :				
práce s počítačem - začátečníci	p. Smola-vych. A	učebna PC	středa	9.10-10.10
kr. výpočetní techniky - začátečníci	Mgr. Košíř-vych. B2K+VO	učebna PC	pondělí	9.00-10.00
kr. multimédi a počítačů	Mgr. Vrána-vych. B2	učebna PC	čtvrtek	8.15-9.15
kr. programování	Mgr. Vrána-vych. B2	učebna PC	úterý	18.00-19.00
kurz práce s motorovou pilou (možnost získat osvědčení a práci s mot. pilou)	LESMA s.r.o. - Kmov zaj. Bc. Pavlíš-pedagog	kurz probíhá 1x - 2x za rok dle pokynů ped. Bc. Pavlíše sledujte informace na nášních stránkách na odděleních		
němčina pro začátečníky	Mgr. Truneček-vych. B2	učebna 2	středa	16.30-17.30

Příloha 9

